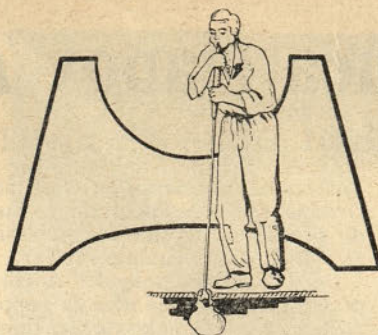

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto IV.

HRASTNIK 5. 2. 1968

ŠT. 1

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Racki Viktor, Vračun Viljem, Gec Rado, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasiло kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. — Tisk in klišej GP »Celjski tisk« Celje.

Ali bomo uspeli obdržati korak z reformo?

Ko smo zamenjali lanskoletne koledarje z novimi, je marsikdo mislil, da bo letošnje leto že eno od tistih, ki bodo omogočili mirnejše načrtovanje gospodarske politike v podjetjih in lažje vključevanje te politike v nadaljnji ekonomski razvoj Jugoslavije. Začrtana pota našega gospodarskega razvoja v Jugoslaviji v letu 1968 so nas nekoliko presenetila, saj z njimi jasno odkrivamo probleme strukture našega gospodarstva, strukture in obsega potrošnje ter naše obveznosti navzven, presenečenje je bilo razumljivo v negativnem smislu, ker smo pričakovali, da smo s pristopom k reformi naredili po teh vprašanjih že nekaj več. Predvidevanje sorazmerno nizke stopnje rasti gospodarstva ne daje neke jasnejše slike, da lahko pričakujemo hitrejšo ekspanzijo v gospodarskem napredku. Problemi mednarodne blagovne menjave so ostali še naprej zaviti v problem posameznih ekonomskih grupacij, proti katerim mora Jugoslavija nastopati kot neenakopraven poslovni partner. Zaščitne carine postajajo vedno bolj pereč problem nadaljnega pospeševanja jugoslovanskega izvoza na tržišča Zahodno-evropskega skupnega trga. Tukaj bo potrebno dati nekaj jasnejših perspektiv, da bomo lažje načrtovali svoj nadaljnji razvoj. Spremembe v deviznem sistemu za leto 1968 omogočajo Jugoslaviji uspešno izmenjavo blaga s tujino navznoter, predvsem s področja držav vzhodne Evrope, kar nam bo brez dvoma še povečalo stabilnost tržišča, izbor blaga, razumljivo pa tudi novo povečano konkurenco.

Omenil sem probleme potrošnje, ki po mojem mišljenju ni dosegla zaželenih strukturnih sprememb, saj žarišča deficitarnega finansiranja še niso odstranjena in se tu bolj gospodari po potrebah kot po možnostih (socialno zavarovanje, proračuni).

V tako skonstruirani ekonomski politiki pa moramo iskati mesto za koncepte in možnosti našega podjetja v letu 1968. Mislim, da postajajo časi dokaj resni, saj je pred nami obdobje dokaj slabe dinamike potrošnje, povečane konkurence, kar vse bo otežkočalo ustvaritev zastavljenih ciljev. Vseeno pa ne smemo biti preveč skeptični, saj smo ravno v času zaostrenih pogojev gospodarjenja uspeli toliko spremeniti strukturo proizvodnih sil, da te danes dajejo precejšnjo možnost za uspešno borbo na tržišču. Seveda pa nismo

prišli še tako daleč, da bi lahko mislili o neki idealni strukturi, ki nam daje možnosti za kakršnoli neresne ali nerealistične posege. Stremeti moramo za tem, da bomo v nadaljnjem procesu proizvodnje dosegali uspešno prilagajanje potrošnemu optimumu, ki bo omogočal normalen potek proizvodnje in tudi realizacije. Z veliko resnostjo bomo zaradi tega morali pristopiti k stalnemu izboljševanju kvalitete proizvodov, še pestrejši izbiri asortimana, kvalitetnejšemu in privlačnejšemu pakiranju, da ne govorim o vrsti drugih elementov, ki so nujno potrebni za povečano poslovnost podjetja. Ob takih nastajajočih potrebah pa se postavlja v ospredje problem kadrov, ki bodo lahko te naloge uspešno realizirali. Tukaj smo po mojem mišljenju dokaj slabi, saj številčno odgovarjajočih kadrov, ki so spo-

sobni te stvari pripeljati uspešno do konca, primanjkuje. Ne vem, kje so vzroki, da nismo uspeli z novo nastajajočim podjetjem odgovarjajoče izpopolnjevati strukturo kadra, saj imamo danes boljše strukturo proizvodnih sil od kadrovske, vendar pa mislim, da je veliko k površni rešitvi tega problema prispeval tudi pogost nepravilen odnos do te vrste ljudi. Razumeti pa moramo tudi to, da je v Hrastniku sorazmerno težko dobiti odgovarjajoče ljudi, vzroki pa v veliki večini ostajajo nepojasnjeni. Zelo nevarna za nadaljnjo reševanje kadrovske problematike v našem podjetju, ali pa tudi na nivoju občine, so nekatere zelo neodgovorna stališča o teorijah nastajanja malomeščanstva, katerega cilj naj bi po izjavah takih ljudi bil, uničiti proletarsko tradicijo Zasavja. Smatram, da ni

potrebno o teh stvareh voditi polemike, ker upam, da so to le zmotna stališča posameznih ljudi, ne pa platforma, na kateri naj bi se odnosi med fizičnim in umskim delom uravnavali. Za te ljudi bi rad samo povedal to, da proletariat v svoji zgodovini borbe nikoli ni reševal probleme svoje emancipacije le s fizično silo, ampak vedno v pravi kombinaciji idejnih konceptov in razpoložljive energije. To je eno, drugo pa, če ti ljudje smatrajo, da je v naši družbi, odnosno pri nas, proletariat v nevarnosti, potem naj s temi stvarmi preidejo na javno partijsko polemiziranje. Vse to samo mimogrede, ker smatram, da je problem kadrov, njihove pravilne strukture eden od ključnih za nadaljnji uspešni razvoj podjetja.

Mlinar Martin

Konferenca občinske mladinske organizacije v Hrastniku

V decembru 1967. leta je bila v Hrastniku konferenca Občinske mladinske organizacije, na kateri so bila sprožena aktualna vprašanja mlade generacije v družbeno-političnem življenju. Konferenca se je pričela s proslavo 30. obletnice prihoda tovariša Tita na čelo KP. Ob tej priložnosti so mladinci poslali tov. Titu brzojavno čestitko.

Konferenci sta prisostvovala tovarišica Lidija Šentjunc in tovariš Marjan Orožen, član CK ZKJ.

Mladinci so javno in odkrito spregovorili o težavah in napakah v območju komunke ter v organizaciji sami. Številni referati so prikazali splošno stanje, posebno pa so pritegnili pozornost referati o generacijskem konfliktu, o štipendiranju, zaposlovanju, izobraževanju, zaposlovanju, o telesno-vzgojnem in kulturnem področju ter dejavnosti kluba.

V uvodnem referatu se je sekretar občinskega komiteja ZMS Franci Kovač dotaknil nekaterih vprašanj o integracijskih procesih v revirjih. Sodelovanje med zasavskimi občinami je slabo, prav tako je slabo tudi sodelovanje med družbeno-političnimi organizacijami. Vprašanje je, ali se bo dalo vse to rešiti s fizično integracijo zasavskega ekonomskega potenciala in zasavskih občin sploh. Po-

stavljati zahtevo po politični integraciji je zgrešeno in ima lahko posledice, vsaj dokler med vodstvi ne bo odkritosti in zagotovil, da v skupnih interesih ne bodo posamezniki na škodo delovnih ljudi iskali le svoje interese. »Naše stališče je jasno, smo za vsako gospodarsko sodelovanje, za dobrobit delovnega človeka, smo pa proti vsakršnemu političnemu pritisku«, je zaključil tov. sekretar.

Najbolj pereč problem je vsekakor štipendiranje, je diskutant Ostrožnik Mirko izjavil v svojem referatu in povzel, da podjetja ne

kažejo pravega razumevanja za to, občina pa prav tako nima sredstev za vzgojo kadrov.

Splošno običajna ugotovitev pa je, da struktura kadrov v delovnih organizacijah ne zagotavlja nekega napredka na proizvodnem področju. Zato naj bi se ustanovil enoten sklad sredstev za štipendiranje socialno šibkih, toda talentiranih otrok. Sklad naj bi se imenoval po narodnem heroju Rajku Menihu, se je glasil končni sklep.

Nadalje je razprava o zaposlovanju odkrila vrsto problemov, ki (nadaljevanje na 5. strani)

Gostje na občinski konferenci mladine

Konferenca članov ZK Steklarne Hrastnik

V NOVIH POGOJIH DELA SE ZAHTEVA VEČJA AKTIVNOST ČLANOV ZK

Po uvodnem referatu sekretarja tovarniškega sekretariata ZK steklarne tovarniša Tušar Jožeta je v razpravi sodelovalo več članov ZK, ki so nakazali dovolj problemov, ki bodo služili za izhodne naloge komunistov podjetja.

Prvi je spregovoril tovariš direktor Jože Klanšek. Smatram, da je referat nakazal izredno veliko nalog, katere moramo komunisti bolj dosledno izvajati. Predvsem se je potrebno otresti starega načina dela. Potrebno se bo bolj sistematično in aktivno vključiti za uspešnejše odpravljanje problemov, ki se pojavljajo v delu z ljudmi. V dosedanji praksi smo gledali vedno le na številčno stanje članstva, vse premalo poudarka pa smo dali izobrazbi samih članov ZK. V novih pogojih partijskega dela se zahteva od članov več samostojnega dela, predvsem v organih upravljanja.

Pri reševanju dosedanjih problemov v proizvodnji smo v zadnjem času dosegli znatne uspehe, zlasti pri avtomatski proizvodnji in pri kvaliteti opalnega stekla. Potrebno bo le v najkrajšem času odpraviti vsa ozka grla v dodelavi in pri pripravi modelov in orodja za novi in stari obrat. V naslednjem obdobju stoje pred nami predvsem še naslednji problemi, katere moramo urediti.

Najprej je potrebno urediti naša skladišča, povečati prostore, organizacijsko urediti skladišča, ker novi tržni pogoji zahtevajo, da je več izdelkov na zalogi zaradi boljšega sortiranja vagonov.

V notranjem obratu je potrebno zmanjšati odpadek, predvsem urediti kvaliteto stekla in doseči, da bodo za redno proizvodnjo na razpolago modeli in orodje. Ta propust nam še v sedanjih pogojih povzroča večkrat večji odpadek kot normalno.

Da bi odpravili nekaj teh problemov, moramo urediti našo laboratorijsko službo. Predvsem pa je važno to, da mora vsak na svojem delovnem mestu napraviti tisto, kar je dolžan napraviti. V letošnjem letu moramo delati vsi na tem, da se odpravi čim več režijskega dela.

Smatram, da imamo pri tem še izredne rezerve. Potrebno je tudi predvsem to, da se mehaničarji tudi naša administracija.

Doslej nismo polagali dovolj pozornosti skrbi za našega zaposlenega člana kolektiva. To nam pričajo veliki izpadi zaradi bolezni in invalidnosti članov kolektiva. Tovariš direktor ni obširno govoril o planu podjetja, poudaril je le, da je plan za okoli 22% večji. So vse realne možnosti, da se ta plan realizira, kar je pač odvisno od zalaganja vseh članov kolektiva, predvsem pa od aktivnega dela članov Zveze komunistov.

Kolšek Zvone-Anton: Pri izva-

izkušnje v preteklem letu nam kažejo, da smo imeli dovolj propustov, predvsem pri izdelkih avtomatske proizvodnje, kjer smo imeli veliko reklamacij. Predvsem je potrebno sprejeti in dosledno izvajati ukrepe, da velja za izdelke, ki so za izvoz, tudi samo za to vskladiščenje.

Mlinar Martin je predvsem obširno govoril o vključevanju našega podjetja v svetovno gospodarstvo. Dosedanji problemi nam kažejo, da se pojavijo vedno novi problemi, kateri tudi vplivajo na naše poslovanje. Smatram, da stoje pred kolektivom predvsem naslednje naloge.

Boriti se moramo predvsem za kvaliteto naših izdelkov, kajti kvaliteta izredno vpliva na cene izdelkov. V sedanjem času se zahtevajo tudi na domačem trgu kvalitetni izdelki, kajti z odprtjem naših meja imajo naši državljani možnost nabave izredno kvalitetne inozemske izdelke.

V zadnjem času tudi na tujih tržiščih položaj ni rožnat, predvsem se čuti pri jugoslovanskih proizvajalcih vpliv devalvacije angleškega funta.

Potrebno bo znižati stroške proizvodnje. Nam ne sme biti vseeno, ali prodajamo črepinje ali izdelke. Vse to vpliva na naš dohodek.

Izredno problematično je vprašanje nagrajevanja. Tega problema smo se sedaj lotili in upamo, da bo kolektiv v razpravah naš predlog sprejel. Kaj-

ti nagrajevanje je vedno izredno občutljivo in vpliva na razpoloženje v kolektivu. Pri urejevanju sistema nagrajevanja se najbolj postavlja v ospredje vprašanje koriščenja delovnega časa, ker je to tudi osnova za skrajšanje delovnega časa.

Namen urejevanja sistema nagrajevanja ni v tem, da se dvigujejo akordi in norme, marveč da se norme vskladijo. Pod sedanjimi pogoji in načinom dela bo imelo podjetje vedno več delovnih invalidov. Obratna komisija pripravlja predlog, da se postavijo regresivne norme, katere se naj vežejo le na kvaliteto izdelkov.

Papež Franci je tudi poudaril, da je kvaliteta izdelkov zelo važna, vendar je tu še faktor oblikovane obdelave izdelka, kar tudi vpliva pri plasiranju izdelkov na tržišču. Smatram, da igra pri tem veliko vlogo naš oddelek oblikovanja, vendar še ni našel pravega mesta v podjetju, kljub temu, da je situacija mnogo boljša kakor je bila.

Smatram, da se mora pri formiranju aktivov gledati nato, da so posamezni člani ZK iz posameznih služb po aktivih porazdeljeni.

Ing. Tramte Franc: Smatram, da je pravilno, da so komunisti iz posameznih služb razdeljeni po posameznih aktivih, tako da bodo lahko razprave vsestranske v aktivih.

Predvsem se v zadnjem času mnogo razpravlja o mladih in starih strokovnjakih, ki po izjavah nekaterih celo zavirajo proizvodnjo in napredek. Smatram, da bo bolj pravilno, da člani ZK v tem pogledu razpravljamo o sposobnih in nesposobnih strokovnjakih. Imamo še vedno takšne strokovnjake, ki bi le podpisovali akte, z operativno se pa nočejo baviti.

Ko se sprejemajo novi kadri v kolektiv, je potrebno dati predvsem mlade kadre v operativno, starejše pa v razvojne oddelke. Izšel je tudi zakon o stazistih za strokovne kadre; tudi tukaj moramo biti previdni, ker bomo mogli potem ločiti sposobne ali nesposobne kadre.

Vesel sem, da se je nekako uredila avtomatska proizvodnja, vendar še nismo dosegli vsega. Poglavitna naloga je, da je v takšnem oddelku red in disciplina. Rezultati so kar razveseljivi, saj je bila vrednost avtomatske proizvodnje oktobra 117 milijonov S-dn, novembra 184 milijonov S-dn in decembra 273 milijonov S-dn.

Rezultati so tudi drugje, porabi se manj orodja in manj modelov. Potrebno je tudi v bodoče veliko več delati z ljudmi.

Janežič Alojz je precej obširno govoril o problemih, ki se pojavljajo v sedanjem času predvsem v medsebojnih odnosih, ki jih zlasti čutimo v času usposabljanja organov delavskega in družbenega upravljanja.

Za člana ZK mora biti predvsem jasno, da z vsako razpravo ve, kaj želi z njo doseči ali predlagati. Zadnje nehumane razprave nekaterih članov na CDS nam govore, da moramo še vedno strmeti bolj za vzgojo članov kolektiva. Koder se pojavljajo problemi vedno iščemo vzroke v slabi kadrovske strukturi. Praviloma moramo imeti takšen kader, ki bo sposoben na svojem delovnem mestu opravljati svoje naloge. To je naš cilj. Poglavitno pri tem pa je to, da mora vodilna oseba s svojimi podrejenimi razpravljati o vseh problemih in ne vedno samo tehnokratsko.

Da bi našo kadrovske strukturo izboljšali, je potrebno da vlagamo še vedno največ sredstev za usposabljanje kadrov na delovnem mestu. Takšen način nam daje tudi največ rezultatov.

Razprave na TK ZK in sindikatu v zadnjem obdobju so nam dale sedaj že zadovoljive rezultate. To nam kaže, da se dajo problemi rešiti. Problemi so bili predvsem v pogledu neurejenih medsebojnih odnosov. Potrebno je tudi izpopolniti naše samoupravne akte, v njih je sedaj še mnogo pomanjkljivosti, ki vplivajo na delo posameznih služb. Predvsem se naj zahteva bolj realnejši odnos do družbene imovine.

Za naše pravilno delo v organizaciji ZK pa je prvi pogoj enotno nastopanje na zunanjem področju.

Vujsič Miljan: Smatram, da se člani ZK preveč zapiramo v svoj ozki krog, kakor da bi se včasih bali nastopati pred ljudmi. To so negativni pojavi, ki vplivajo na celotno delo organizacije.

Savkovič Ilija govori predvsem o delovanju posameznih članov ZK; zgodi se, da se ne iznašajo problemi na mestu, kjer bi se moralo. To povzroča tudi nerazpoloženje in probleme v podjetju. Strinjam se glede vprašanja izdelkov, ker to je poglavitna naloga vseh nas, da dosežemo kvaliteto steklarne Hrastnik.

Organi upravljanja sprejmejo nešteto sklepov, vendar se ne realizirajo. Predvsem smatram za nepravilno, ker ravno nekateri (Nadaljevanje na 3. strani)

Konferenca članov ZK Steklarne Hrastnik

(Nadaljevanje z 2. strani)
vodilni ljudje ne realizirajo sklepov, s katerimi bi te nepravilnosti hitreje odpravljali.

Zadnji čas je, da se posveča večja skrb delovnemu človeku, predvsem v pogledu zaščite. Res imamo vedno več delovnih invalidov.

Počuč Mile nadaljuje razpravo o rentabilnosti za določene naše izdelke. Potrebno bo uvesti še več mehanizacije, s katero bomo zmanjšali stroške pri izdelavi, kar nam bo omogočilo znižati stroške. Še enkrat bi se povrnili na Ekonomske enote. Te nam do danes ne služijo in so organizacijsko zelo slabo zapisane med člani kolektiva. Sprejeli smo v tem pogledu že dovolj zaključkov, vendar ni in ni rezultatov.

Invalidnost je pereč problem. Sindikat je delal dovolj dolgo na tem, da se bonificira delovni staž za steklarje. Vendar izgleda, da iz tega ne bo nič, vsaj v sedanjem času, ker dokumentacija leži nekje v predalu. Dosedaj nismo dobili odgovora.

Strgaršek Janez smatra, da se mora samoupravna praksa reševati po svetih ekonomskih enot. V dosedanji praksi tega ne opravljajo. Neresno se jemlje ekonomske enote, to že pri samih pripravah na volitve. Dosedaj se naš svet še ni sestal in bi bilo bolje, da ga sploh ne bi bilo. Vprašujemo se, zakaj jih sploh volimo.

Ing. Tramte Franc: V svoji razpravi nakazuje problematiko okrog raziskav; ta problematika ni urejena. Potrebno bo urediti pravilnik in se tega držati, kajti potrebno bo posamezne izboljšave nagraditi. Točno se naj določijo razpisi in kriteriji za to. Potrebno bo, da se naj izrecno pazi, da ne bi bili nagradjeni ljudje za tisto, kar bi morali v svojem rednem delovnem času napraviti.

Klanšek Jože: Po dosedanjih razpravah ugotavljamo, da je invalidnost resnično problem. Predlagam, da se naj napravi točna analiza posameznih primerov invalidnosti ter se naj ugo-

tovi vzrok invalidnosti. Potrebno bo pa v bodoče polagati večjo pozornost že pri samem sprejemanju v službo (najprej je vsak sposoben za odnosa, čez tri mesece pa ni več). Ugotoviti je potrebno, kdo je sploh za delovno mesto, ki ga bo zasedel oziroma bo na njem delal — sposoben.

Vedno se ugotavlja vprašanje odgovornih komunistov. Smatram, da ta odgovornost velja za vse člane ZK in ne le vedno samo za tiste, kateri so na odgovornih delovnih mestih. Vodilni ljudi je v podjetju zelo malo, zaradi tega je nujno, da se angažiramo vsi komunisti, da se realizirajo sklepi organov upravljanja.

Predvsem bo pa potrebno, da usposobimo naše ekonomske enote. To je naloga sindikata in vseh članov ZK v podjetju.

Rancinger Ludvik: Še enkrat bi načel vprašanje invalidnosti, kar je resnično problem v našem podjetju. Komisija, ki pripravlja pravilnik o nagrajevanju, je tudi o tem razpravljala in se tudi postavila na stališče, da se postavijo regresivne norme. Omejiti moramo pri določenih delavcih tempo dela. To ne bo vplivalo le na zdravje, marveč tudi na kvaliteto izdelkov. V sedanjem času je vloga oddelkov in obratovodje drugačna kot je bila nekdanj. Postavlja se vprašanje reda in odgovornosti, discipline itd. Predvsem je to naloga članov ZK, organov

upravljanja, da se sklepov drže. V mnogih primerih pa ni tega, kar povzroča tudi pri drugih članih lagodnost in nedisciplino.

Krsnik Franjo: V sedanjem kratkem času, kar delam na normah, sem videl, da je resnično nujno potrebno uskladiti norme. Predvsem pa je potrebno, da se uredi norme po zasedbah. Sedaj večkrat vpliva na visoko prekorračitev ravno zasedba delavnice.

Racki Viktor je na zaključku nakazal naloge članov ZK z ozirom na reorganizacijo. Potrebno je, da se člani ZK v tovarni borijo za izvajanje vseh sklepov organov upravljanja, da se bori za izvajanje planskih nalog, na terenu pa, da se aktivno vključijo v delo organizacij in društev. Poleg tega pa da aktivno sodelujejo pri razpravah na zborih volivcev in tribuni občanov.

Prikazal je probleme, ki se pojavljajo pri izvajanju gospodarske reforme, predvsem glede na položaj v letu 1968.

Za pripravo na novo organiziranih aktivov v tovarni je konferenca sprejela naslednje predloge: Postavijo se trije aktiv in se zadalži te-le člane ZK, da pripravijo prve sestanke aktivov. Za aktiv notranjega obrata: Matko Franc, Laznik Stane, Savič Momir, Cigler Janez, Marinković Dinul, Jarovšek Miha.

Za aktiv brusilnice — slikarice: Germadnik Edo, Čakič, Ljubo, Pogačnik Alojz, Drame Hilda, Pokrajac Đoko.

Za aktiv priprave proizvodnje, energetike in delavnic: Klemen Ignac, Vidovič Franc, Potušek Zdravko, Kosem Gvido, Guzaj Jože.

rigo

IZOBRAŽEVANJE IN EKONOMIKA GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Predvsem dve vprašanji s področja izobraževanja zanimata dane sne samo našo družbo, marveč sta v središču pozornosti povsod, zlasti v razvitih državah. To je na eni strani izobraževanje ter ekonomika in prilaganje izobraževalnih programov izrednemu razvoju znanosti. Ti dve vprašanji seveda ni mogoče ločiti, marveč sta med seboj povezani in je treba o njih razpravljati v medsebojni dialitični povezavi. Ti dve vprašanji sta pri nas v sedanji fazi razvoja najbolj tesno povezani z uresničevanjem gospodarske reforme. Proces reforme omogočajo spoznanje, da je tako imenovani ljudski faktor eden od bistvenih dejavnikov pri uresničevanju ciljev reforme. Splošno znana stvar je, da so sredstva za delo, pa tudi v obdobju avtomatizacije, samo eden od pogojev za dvig produktivnosti dela in da ta sredstva sama po sebi ne potiskajo družbene proizvodnje naprej, marveč da to vršijo predvsem ljudje, ki s svojim znanjem obvladajo tehniko in s svojim znanjem tudi ustvarjajo tehniko. Tudi najsoodobnejša tehnika v rokah nestrokovnih ljudi ne daje nikakršnih rezultatov. To potrjuje nizko ali nezadostno koriščenje kapacitet tovarniških postrojenj in pa nizka produktivnost dela, ki predstavlja dej-

stvo, ki ga ni potrebno posebej dokazovati. Stopnja vpliva izobraževanja na produktivnost dela postaja čedalje bolj predmet raziskav po svetu, ki dajo naslednje podatke. V ZDA je npr. zahvaljujoč organizaciji dela in vlaganju v ljudski faktor zaznan letni porast nacionalne proizvodnje za 1,5 %. V Norveški je od leta 1900 do 1955 kot posledica sprememb in vlaganja v ljudski faktor dosežena rast nacionalne proizvodnje za 1,8 % letno. Raziskave, ki so bile napravljene v Sovjetski zvezi, so pokazale, da se na milijardo rubljev, vloženih v izobraževanje, nacionalni dohodek zaradi povečanja produktivnosti dela poveča za približno 6 milijard rubljev, seveda to v izjemnih prilikah izredno velike nepismenosti kmalu po oktobrski revoluciji. Seveda pa je medsebojna odvisnost med izobraževanjem in pa ekonomiko pogojena s sodobnim izobraževanjem, ki je v skladu s splošno družbenimi in tehničnimi dosežki znanosti.

Prav gotovo je to eno od vprašanj, ki bi moralo postati glavna tema naporov širše družbe in delovnih kolektivov. Zavedati se moramo, da se je stanje od razcvita znanosti, ko je znanje obvladovalo skoraj vsako področje znanosti, bistveno spremenilo in je postavila v povsem drugačno

luč celotno področje izobraževanja.

Zanimiv je podatek o razvoju znanosti (revija Noviji mir), ki kaže, da je število znanstvenih odkritij in dosežkov v zadnjih 15 letih enako njihovem številu v vsej prejšnji zgodovini razvoja znanosti. Takšen strahoten porast znanstvenih dosežkov daje slutiti, da bo bodoči razvoj tako nagel, da si ga verjetno lahko zamišlja samo najbolj bujna fantazija. Vprašati pa se moramo, če smo naredili vse, da naši člani delovnih skupnosti že danes sproti spoznavajo sodobno tehniko in tehnološke postopke, kajti ugotovitve, do katerih so prišli v ZDA, kažejo, da katerikoli dober inženir, ki se mirno bavi s svojim poslom in se pri tem strokovno ne izpopolnjuje, že v 8 letih strokovno tako zastari, da bi ga morali odpustiti in izključiti iz delovne skupnosti, ker bi bilo njegovo znanje povsem zastarelo.

S temi mislimi želim opozoriti na neprecenljivi pomen izobraževanje v splošnem družbenem in gospodarskem razvoju, zlasti pa opozoriti na velik pomen izobraževanja odraslih, ki je tudi v naši občini še vedno pereč problem v borbi za boljšo produktivnost in boljšo strokovno strukturo v delovnih kolektivih.

Marko Orožen

Poročilo o delu upravnega odbora

Na seji dne 22. XI. 1967

1. Z vodji enot, predsedniki SEE, člani UO se je obravnavalo poročilo o poslovanju podjetja za dobo januar—oktober 1967.

Plansko analitsko službo se za dolži, da pri mesečnih planih izkaže tudi poslovne stroške za posamezne enote. Nadalje naj se izdela analiza odpadka, ki je povečan v sorazmerju s planom po proizvodnih skupinah.

Izplačila osebnih dohodkov naj bi se izplačevala po delovnem času tako, da osebni dohodek član kolektiva ne bi prejel na delovnem mestu.

Norme v starem obratu naj se korigirajo ter uredi organizacija dela po drugih oddelkih, kot se je to uredilo v novem obratu in brusilnici.

Stremeti je za tem, da se odpravi grol v satinirnici.

2. Lovski družini Dobovec se da brezplačno 10 kg II. a vrste.

Pušnik Stanetu se dovoli odkup odpisanega elektromotorja, v kolikor je na razpolago.

Pivec Ivani se odobri 110 dni neplačanega dopusta, Učesanek Pavli pa 30 dni, pod pogojem, da plačata prispevek za socialno zavarovanje.

Hlastec Alojzu se odobri odkup odpisanega elektromotorja, v kolikor je na razpolago.

Planinskemu društvu se odobri 50 kg II. a vrste izdelkov za srečolov.

Naše podjetje razstavi pri Astri v Zagrebu avtomatske kozarce v dekorirani in gladki izvedbi, penicilin in steklenice za soke.

Za stroške razstave se bremeni Astra in Kemikalija ter je za nas razstava brezplačna.

Kadrovski oddelek naj dostavi poročilo o stanju honorarnih oseb na dan 22. XI. 1967.

Tov. Kralja Borisa se pooblašča, da razčisti glede opreme, ki je dana v uporabo varstveni ustanovi na spodnjem delu Hrastnika ter je bilo del tega odpeljano v varstveno ustanovo na Rudnik.

Upravni odbor je obravnaval dopis Zveze prijateljev mladine Hrastnik glede sofinansiranja praznovanja Novoletne jelke za predšolske otroke in predlaga CDS, da se dodeli dotacija 1500 N-din.

Pooblašča se tov. Janežiča Alojza, da ugotovi, kakšne pripomočke potrebujejo na šoli Heroja Rajka, da se jih obdari do vrednosti 1000 N-din, glede na to, da imamo patronat nad to šolo ter jih tako obdarimo vsako leto.

Na seji dne 4. XII. 1967.

1. V brusilnici se še ni točno določilo izmenske vodje, za reglarje pa se je naknadno sklenilo, da zadostujeta 2 osebi in ne 3, kot je bilo prvotno določeno.

Obravnavan je bil dopis Varstvene ustanove Hrastnik glede pojasnila odpeljane opreme v varstveno ustanovo na rudnik ter prosijo za odstop inventarja.

UO predlaga centralnemu delavskemu svetu, da se osnovna sredstva, ki so v uporabi varstve-

ne ustanove, prenesejo na Varstveno ustanovo.

2. Tov. Mlinar Martin je poročal o izvršenem službenem potovanju v Zah. Nemčijo in Belgijo. UO je poročilo potrdil s predlogi, ki jih je predlagal tov. Mlinar Martin. Za medkrajevni promet po Zap. Nemčiji se tov. Mlinarju Martinu prizna 179,70 DM na podlagi predloženih voznih listkov.

3. Potrjen je bil osnutek plana proizvodnje in prodaje za mesec december 1967.

4. Obravnavane so bile prekoračbe in nadure za mesec oktober 1967.

Pri obravnavi prekoračb in nadur za mesec november se bo povabilo na sejo ing. Tušarja in ing. Kavšek Nikota glede akordnih ur in nadurnega dela.

5. Komerciala naj opravi raziskavo tržišča ter je za začetek januarja napovedan sestanek z neko firmo v Franciji, zato se Mlinarju Martinu odobri potovanje v Francijo za 2 dni z avionom.

Kozole Drago izvrši službeno potovanje v München.

Tov. Kožar Milanu se za medkrajevni promet v Avstriji in NDR prizna DM 1,10 in 157,30 ash na podlagi predloženih voznih listkov.

Razpravljalo se je glede potovanja na Madžarsko glede zamenjave kondenzatorja pri destilacijski koloni iza kisikarno. Madžarska firma zamenja kondenzator na licu mesta. Predlagano je bilo, da to uredi uvoznik Tehno impex Ljubljana, v kolikor pa želijo našega predstavnika, se določi Gužaj Jože. Pooblašča se tov. Mlinar Martin, da navedeno uredi.

Na predlog kadrovsko socialne službe se izvrši nakup 1 kom. Pravitnik za električne splošne naprave, 1 kom. Izobraževanje o varstvu pri delu za tehnične kadre v gospodarstvu.

Na predlog tovarniškega komiteja ZMS se tov. Grumu Jožetu II., Lazareviču Dragu in Koritniku Matiji prizna 2 dni izrednega plačane-

ga dopusta, za 3 ni pa povrnitev plačila stroškov za hrano in stanovanje po 28 N-din dnevno ter povrnitev prevoznih stroškov.

Klajn Mariji se prizna 12 dni izrednega neplačanega dopusta pod pogojem, da plača prispevek za socialno zavarovanje, Kalšek Bredi pa 10 dni neplačanega dopusta pod istimi pogoji.

Hodeju Mirku, udeležencu NOV, se prizna razlika osebnih dohodkov od redno opravljenih 208 ur do 92.000 S-din. Imenovani dosega navedeno višino osebnih dohodkov 92.000 S-din, zaradi nadurnega dela in dela ob nedeljah in praznikih, ki pa se ne upošteva pri osnovi za odmero pokojninske osnove.

Dragar Karlu se odobri odkup odpisanega elektromotorja, v kolikor je na razpolago.

Lendero Hildi se prizna 21 dni neplačanega dopusta pod istimi pogoji kot navedeni.

Pravnik Viktor Sušin je seznanil upravni odbor o tatvini 8516 kom. kozarcev, ki so bili v dekorirnici. UO je pooblastil Sušin Viktorja, da navedeno detaljneje ugotovi, potem pa bodo organi upravljanja izdali ostrejšje ukrepe glede discipline.

ZB NOV Trbovlje se podari 1 večja vaza.

Na seji dne 11. XII. 1967.

1. S 11. XII. 1967 se prične v brusilnici izvajati delo po novi organizaciji in sicer:

— obratovodja Germadnik Edo;

— izmenski vodje Drame Stan-ko, Pokrajac Djordje, Matešič Djuro;

2 osebi pa sta določeni v slučaju izpada izmenskega vodje ter delata v skupini, in sicer Tosič Savo in Gnjič Mile;

— 2 reglarja za brusilnico in dekorirnico, reglar za III. izmeno v brusilnici pa ni potreben, ker dela samo 1 skupina.

UO je organizacijo dela v brusilnici vzel na znanje.

2. Ing. Maks Mrcina je podal poročilo o izvršenem službenem potovanju v Zah. Nemčijo.

UO je potovanje potrdil ter naj imenovani pripravi dokumentacijo, katera banja bi prišla prva v pošte za predelavo. O tem naj se obvesti CDS.

3. Tov. Kozole Drago, referent za izvoz, je poročal o izvršenem službenem potovanju v München.

4. Upravni odbor je določil mesečno najemnino za garaže na Logu 35,25 N-din, ali po ceni 4,70 N-din za m². Ceno je določilo Stanovanjsko podjetje Hrastnik, ki je tudi investitor garaž. K navedeni ceni se prišteje še letna odškodnina za zemljišče 3,75 N-din. Najemnina se zaračunava od dneva uporabe, to je od 1. XI. 1967 dalje. Koristniki garaž na Logu so naslednji: Viktor Sušin, ing. Kavšek Niko in Vovčko Viljem. Upravni odbor daje navedenim koristnikom možnost odkupa garaže z rokom plačila 5 let.

5. UO je razpravljalo o izdelavi reklamnih izdelkov za Novo leto ter je bil sprejet naslednji dogovor:

večjim odjemalcem se podari kozarce — avtomatske z našim emblemom ter bi jih koristili za poslovne prostore. UO je pooblastil Mlinar Martina, da določi firme, ki bi prejele viski garniture. Po mnenju komercialnega direktorja bi garniture podarili 15 odjemalcem.

6. Za sestanek, ki ga prireja Društvo knjigovodij Trbovlje v zvezi spremembe in ureditve zavarovanja v letu 1968 je UO določil Hedo Korbar in Viktorja Sušina.

Vojni pošti Rimske Toplice se izdajo kozarci II. a vrste 1/10 in 1/50 ter 1 servis in 1 vaza.

Majcen Milanu se prizna plačilo šolnine in ostalo za šolanje na večerni šoli TSS — strojni oddelek. Pooblašča se kadrovsko službo, da uredi vse potrebno, kar je s tem v zvezi.

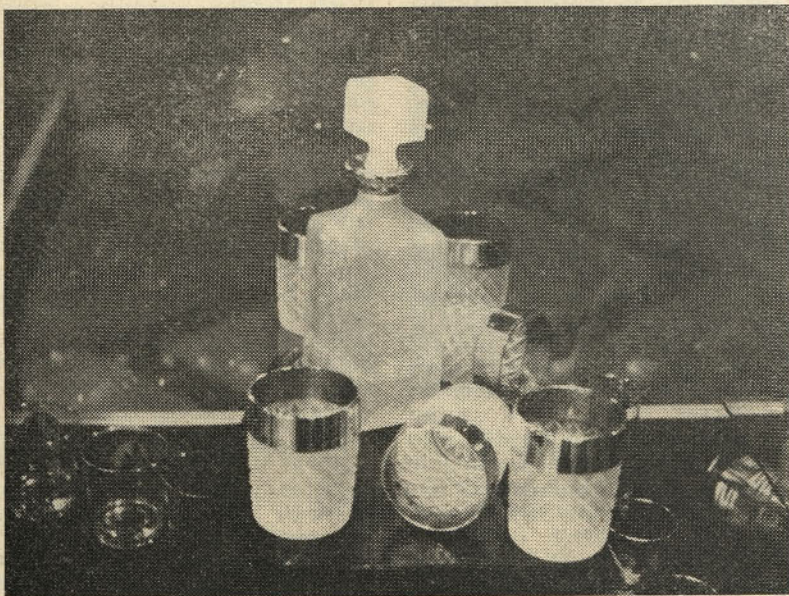
Drgan Aleksandru se prizna odkup odpisanega elektromotorja, v kolikor je na razpolago.

7. UO pooblašča tov. Potušek Valentina, da normalizira delo na lajkah, glede na to, da so v tej proizvodnji že dalj časa problemi.

UO se strinja s podpisom pogodbe za najem prostora na zagrebškem velesejmu.

Naše podjetje sodeluje na razstavi v Beogradu, kjer se prireja razstava jugoslovanskega stekla.

Razstavljali bomo ozek asortiman svetlobnih teles in kozarcev.

Jugoslovanska proizvodnja votlega stekla v Domu sindikata — Beograd

Čitajte

naše

glasilo

Odsotnost z dela

Temeljni zakon o delovnih razmerjih daje delavcu pravico do letnega dopusta, do odsotnosti z dela do 7 dni v posameznem koledarskem letu s pravico nadomestila in v posameznih pogojih tudi pravico do odsotnosti z dela brez nadomestila. Letni dopust je lahko določen v razponu od 14 do 30 dni, odsotnost s pravico do nadomestila do 7 dni, odsotnost brez pravice nadomestila pa po samoupravnem aktu delovne organizacije.

Letni dopust se odmerja s samoupravnim aktom za vsako posamezno konkretno delovno mesto. Delovna organizacija tudi določi trajanje in način izrabe letnega dopusta. To pomeni, da vsi delavci nimajo pravice do enakega števila dni letnega dopusta. Pri določanju časa, med katerim delavec izrabi letni dopust, je treba na prvem mestu upoštevati naravo in organizacijo dela in v tem okviru upoštevati želje delavca. To pa ne velja za tisti dan letnega dopusta, vendar samo en dan, ki ga delavec izrabi, kadar ga sam rabi. Pravilnik o delovnih razmerjih Steklarne Hrastnik določa, da je letni dopust odvisen od teže dela, zahtevnosti dela, vpliva dela in delovne okolice, telesne in duševne napetosti, opravljanje nočnega dela, skupne delovne dobe, stalnosti pri podjetju in socialnih pogojev. Če narava in organizacija dela terjata ali dopuščata, se sme določiti, da gredo na letni dopust vsi člani ustrezne brigade ali več brigad v primeru remonta ali večjega popravila itd. Samo na zahtevo ali privolitev delavca se sme odobriti, da delavec ne izkoristi letnega dopusta enkrat v nepretrganem trajanju. Praviloma delavec izrabi polovico letnega dopusta upoštevajoč njegovo željo, ki pa mora biti izražena in določena v začetku leta ob sprejemu plana letnega dopusta. V primeru prenehanja delovnega razmerja ima delavec pravico izkoristiti letni dopust. Če delavec zaradi bolovanja ali kakršnih koli drugih pogojev ni izkoristil letnega dopusta v tekočem letu, ne more koristiti letnega dopusta v naslednjem letu, razen v primerih, ki so izrecno določeni z zakonom. Delavcu se tudi ne more dati nadomestilo za neizkoriščen letni dopust.

Dnevi odsotnosti z dela s pravico do nadomestila so konkretno določeni v statutu podjetja, in sicer:

— v primeru smrti ožjega družinskega člana (zakonski tovariš, oče, mati, sin, hčerka, brat, sestra, posvojenec, rejeneč, varovanec, očim, mačeha itd.) — 2 do 3 dni;

— v primeru smrti širšega družinskega člana in svaštva (stari starši, teta, stric, bratranec, svak, snaha, sestrična itd.) — 1 do 2 dni;

— delavec ima pravico v primeru smrti širšega sorodnika ali svaštva, če živi v skupnem gospodinjstvu ali če pripravi vse potrebno za pogreb, ker ni na razpolago drugih družinskih članov, biti odsoten z dela, o čemer pa po vlogi določa upravni odbor — 2 do 3 dni;

— za svaštvo pride v poštev naslednje sorodstvo (stari starši, bratje in sestre in njih potomci) — 1 dan;

— v primeru selitve z družinski mi člani — 1 dan;

— ob sklenitvi zakonske zveze, in sicer tistemu, ki sklepa zakonsko zvezo — 1 do 2 dni;

— ob porodu v svoji družini — 2 dni;

— ob opravljanju izpita v zvezi z delom na delovnem mestu toliko dni, kot traja izpit ali pa en dan;

— za opravljanje družbeno političnih funkcij se delavcem daje pravico odsotnosti z nadomestilom, vendar se pri tem za delavce, katerih osebni dohodek je vezan na učinek dela, normo ali akord, zahteva od sklicatelja, da povrne izplačano nadomestilo;

— udeležba na športnih, kulturno-prosvetnih prireditvah in v ostalih upravičenih primerih daje možnost delavcem, da dobijo izredno plačani dopust za ustrezno število delovnih ljudi, o čemer pa po vlogi delavca, društva ali organizacije sklepa UO;

— utemeljenost zahtevka ugotavlja direktor na predlog vodje, predlagatelj pa mora predložiti dokumentacijo. Če nastopi primer v oddaljenem kraju, se dodajo še ustrezni dnevi, potrebni za prevoz, vendar za te dneve delavcu ne pripada nadomestilo.

Pri tem je potrebno upoštevati, kdaj je delavcu potrebna odsotnost z dela. V primeru, da delavec dela v nočni izmeni, ima v primeru smrti ožjega družinskega člana in v primeru sklenitve zakonske zveze pravico do treh dni odsotnosti. Vendar se ti dnevi štejejo po koledarskem zaporedju in če sovpadajo med te dneve nedelja, bi v takem primeru delavec imel pravico samo do dveh delovnih dni odsotnosti, nikakor pa to odsotnost ne more podaljšati na prvi delovni dan. V ostalih primerih, ko ima delavec pravico do odsotnosti z dela, je potrebno upoštevati, če dogodek, zaradi katerega je delavec pridobil pravico do odsotnosti, sovпада na delavčevo delovno izmeno. V primeru smrti širšega družinskega člana, ko je pogreb v popoldanskih urah, delavec, ki po kraju ni oddaljen, pravi-

viloma ne bi mogel zahtevati odsotnost z dela, če je na dopoldanski ali nočni izmeni, temveč samo, če je na popoldanski izmeni.

Enako je v primeru sklenitve zakonske zveze, ko se daje delavcu pravica odsotnosti do 2 dni. Iz običaja je znano, da se zakonska zveza sklepa ob sobotah in ima delavec pravico do 2 dni odsotnosti samo, če dela na nočni izmeni ali če dela na nočni izmeni ali če sklepa zakonsko zvezo v oddaljenem kraju. V vseh ostalih primerih pa pripada iz tega naslova samo 1 delovni dan.

Na podlagi ugotovljenih okoliščin in pogojev, ki so določeni s statusom, lahko odobri odsotnost že vodja enote, v kateri je delavec zaposlen. V ostalih primerih, ko zadeva ni popolnoma razčiščena, pa odobrava to odsotnost vodja kadrovsko-pravne službe v soglasju z direktorjem podjetja. Zoper negativno odločitev ima vsak član pravico ugovora na upravni odbor. Pripomniti pa je treba, da lahko delavec ne glede na pogoje iz tega naslova izrabi skupaj samo 7 delovnih dni v dobi enega leta.

Odsotnost brez pravice nadomestila se daje v primerih, ki so tudi konkretno določeni v statutu podjetja. Po vsebini so to vsi ostali primeri, ki obvezujejo delavca, da ne more priti na delo, ker ima nujno opravilo pri drugem organu, vendar v teh primerih delavec po svoji osebni oceni lahko uveljavlja nadomestilo od organa, ki ga je pozval, ali od osebe, za katero je moral opraviti ustrezajoče opravilo in je bil zaradi tega odsoten z dela.

Zaradi obeh odsotnosti ostane delavec še naprej član delovne skupnosti, njegove pravice pa mirujejo. Če pa gre za strokovno izpopolnitev, ki je delavcu potrebna glede na njegovo strokovno usposobljenost, določa odsotnost z dela upravni odbor na podlagi posebne vloge delavca. Kakršna koli odsotnost pa se priznava, v kolikor primer ni splošno poznan, samo na podlagi predloženih potrdil.

Sušin Viktor

Konferenca občinske mladinske organizacije v Hrastniku

(nadaljevanje s 1. strani)
lahko privedejo v prihodnosti do odtoka delovne sile iz komune. Steklarna, ki je do sedaj zaposlovala mlade ljudi, jih sedaj ne sprejema več v tako velikem številu zaradi nedokončane rekonstrukcije in uvajanja avtomatizacije. Sicer je občinski sindikalni svet na pobudo občinskega mladinskega komiteja ustanovil komisijo, ki naj ugotovi dejansko stanje, torej prikaz gibanj na področju potreb zaposlovanja v preteklih in, kar je še važnejše, prihodnjih letih. Ta komisija je odkrila porazno stanje, zato je ObSS ustanovil še eno komisijo, ki pa ni ničesar storila. Enako ni storila ničesar komisija za iste zadeve pri občinski skupščini, čeprav rešitve vsekakor obstojajo.

Tov. Okorn Franc je v svojem referatu opozarjal na vlogo mladinskega kluba, ki ga mladinci dejansko potrebujejo, ter se zavzemal za pridobitev lastnih prostorov, da bi ta lahko nemoteno deloval. Financiranje tega naj bi prevzela skupščina občine in občinski svet za kulturo in prosveto Hrastnik. Omenil je tudi, da je želja kluba, zgraditi mini-golf igrišče, seveda z lastnimi sredstvi in z delovnimi akcijami ob ustreznem strokovnem vodstvu.

O vprašanju, zakaj vlada med mladino takšno nezanimanje za dogodke, je v svojem referatu o vzgoji mladine spregovorila tov. Elvira ŠIKOVEC. Njene ugotovitve, naj bo mladinska organizacija odprta, torej naj bi bili sestanki nekakšni delovni pogovori, daja misliti, da bi bili uspehi vidnejši. Zavzema se za to, da bi se na teh sestankih vsi problemi in mnenja razjasnila. Ker je vzgoja mladega človeka zaupana trem faktorjem, to je družini, družbi in šoli, bi bilo priporočljivo delati v štirih smereh. V smeri vprašanja o okolju, v katerem mladi živijo; vprašanja zagotovitve političnih in samoupravnih interesov mladih; organiziranja specialnih interesov (delo v posebnih mladinskih organizacijah — planinci, taborniki itd.) ter organiziranja akcijskih nalog (delovne akcije, manifestacije).

Mladinska konferenca je bila uspešna, le da ne bi ostalo samo pri sklepih in ugotovitvah.

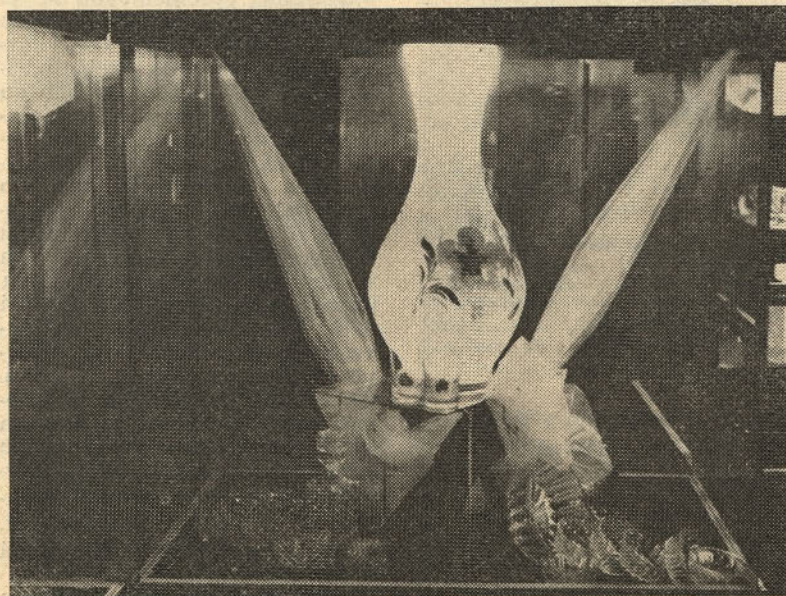
Kraševac Vasja

OBISK V LITOSTROJU

20. januarja so člani Tovarniškega komiteja ZM in člani sekretariata aktivov ZM našega kolektiva obiskali mlade v Litostroju in si obenem ogledali njihovo tovarno. Po ogledu tovarne je med mladimi obeh kolektivov stekel pogovor o sodelovanju na kulturnem in športnem področju. Mladi Litostrojčani se bodo tako priključili športnemu in kulturnemu sodelovanju, katerega se bodo udeležili še mladi železarji iz Jesenic in »Save« iz Kranja ter člani kolektiva »Ferralit« iz Žalca.

Mladinci našega kolektiva so nato nadaljevali pot v naš dom v Bohinj.

Menimo, da bo potrebno takšna in podobna srečanja še večkrat organizirati. Stregaršek Janez

Naš izdelek na razstavi v Beogradu

Nove metode dela služb varstva pri delu

Varstvo pri delu je velikega pomena za ustvarjanje prizadevanj naše socialistične skupnosti, za zagotavljanje boljših pogojev dela, s tem pa tudi boljših pogojev za doseganje večje produktivnosti in standarda delovnih ljudi, kakor tudi za opravljanje ali zniževanje na minimum vseh negativnih pojavov, ki nastajajo zaradi poškodb in poklicnih ter drugih obolenj.

Nedvomno je pobudo in interes za razglasitev zakonov s področja varstva pri delu sprožilo dognanje o ogromni materialni in drugi škodi, ki jo naša skupnost trpi zaradi poškodb na delu, zaradi poklicnih in drugih obolenj v zvezi z delovnimi pogoji. Končno je tudi pritisk samih delovnih ljudi in njihovih strokovnih organizacij pripomogel, da smo dobili sodobne zakone.

prednost preventivnemu delu na tem področju, kar pa ni zmeraj v skladu s tekočo problematiko. Naše delo se mora namreč za-

četi pri delu investitorja, projektanta in konstruktorja, ko se delajo načrti bodočega delovnega prostora, ne pa tako kot sedaj, da se delovni prostor napravi brez sodelovanja ali ob premajhni udeležbi varstva pri delu. Zato je zelo težko zagovarjati vloge varstva pri delu, ko je delovni prostor že izgotovljen, v katerem pa so pogoji dela bistveno različni (leto — zima).

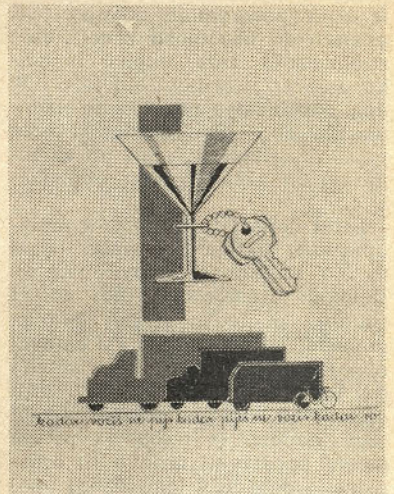
Že pri samem angažiranju in vlaganju finančnih sredstev bi morala služba varstva pri delu paziti, da je zadoščeno vsem varstvenim predpisom in da že v kali preprečimo vsako morebitno možnost nevarnosti pri delu. To je za podjetje, delavce in našo skupnost posebnega pomena, ker poškodbe pri delu prizadenejo vse zaposlene, že zaradi novih predpisov s področja socialnega zavarovanja, ko za prvi mesec odsotnosti z dela nosi celo breme sama delovna organizacija. Izpad proizvodnje in takšna finančna obremenitev se najbrž ne bo ugodno odražala na dohodku delovne organizacije in osebnih dohodkov našega delovnega kolektiva. Zato je po-

di pri delu. Varstvo pri delu pa se uresničuje in pospešuje vzporedno z organiziranjem in pospeševanjem proizvodnega procesa in sploh delovnega procesa.

Primarna naloga delovne organizacije kot osnovnega nosilca varstvene politike pri delu, je da celotno problematiko dobera obdelava in jo osvetli v obliki notranjih predpisov, ki naj stojijo na stališču: »Zdrav duh v zdravem telesu.«

Nujna posledica teh kvalitativnih sprememb in vloge zakonodaje o varstvu pri delu so tudi spremembe na področju nalog in pristojnosti organov inšpekcije za delo, še bolj pa so se izmenjale naloge in metode na področju varstva pri delu v samih delovnih organizacijah. Takšno spremembo predvideva npr. določilo drugega odstavka

delovne organizacije niso pokazale še tiste iniciativnosti pri izboljšanju varstva pri delu, ki bi jo morale.

Kakor povsod velja tudi tukaj splošno pravilo: če želimo imeti uspeh v svojih prizadevanjih, moramo začeti z delom organizirano in po primernem sistemu. V izpolnjevanju zahtevnih in odgovornih nalog, ki jih terjajo od nas vseh predpisi iz temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu ter s tem humano socialni in ekonomski momenti, bi materijo razdelili na več skupin, ki bi bile samo orientacijski kažipot za nadaljnje delo na področju varstva pri delu, in to:

a) potrebno bi bilo proučiti in obvladati predpise, ki se tičejo varstva pri delu;

b) proučiti je treba organizacijo poslovanja slehernega oziroma sleherne delovne organizacije in slehernega delovnega mesta, opraviti je treba analize in na podlagi njih sklepati, kje in kako nastaja nevarnost za delavca in kako problem rešiti. Zato je treba poleg ostalih pritegniti k sodelovanju sindikat v podjetju, v katerega smo vključeni vsi zaposleni. Le na ta način in ob polni podpori vseh odgovornih organov v delovni organizaciji je možno pričakovati uspeh, katerega si vsi želimo.

Pri iskanju načinov in sredstev za preprečevanje poškodb pri delu dajemo na splošno

trebno temeljito in sistematično izobraževanje prav vseh delovnih ljudi iz tvarine varstva v našem podjetju.

Po smislu zakona se varni delovni pogoji ustvarjajo s sodobnimi tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi in drugimi ukrepi, s katerimi se preprečujejo in odpravljajo vzroki poškodb in zdravstvenih okvar delovnih lju-

60. člena Temeljnega zakona o varstvu pri delu, ki pravi, da mora delovna organizacija poskrbeti med drugim tudi za organizacijo in način notranje kontrole izvajanja varstva pri delu ter obenem določiti pravice tistih, ki opravljajo to delo. To je povsem nova obveznost za delovne organizacije, ki jo prejšnja zakonodaja še ni vsebovala.

S temi spremembami se je spremenil tudi dosednji odnos služb inšpekcije dela do delovnih organizacij. Po prejšnji zakonodaji o varstvu pri delu so se delovne organizacije oslanjale na razne administrativne posege in ukrepe organov inšpekcije dela. Inšpektorji dela so opravljali npr. kompleksne preglede o stanju varstva pri delu v delovni organizaciji in pri tem ugotavljali pomanjkljivosti in napake pri izvajanju varstva pri delu. Izdajali so razne odobritve, soglasja in mnenja za delovne objekte, naprave in podobno. Ob takšnih pooblastilih in nalogah organov inšpekcije dela pa se po drugi strani niso mogle sprostiti in razživeti tiste obveznosti in pravice delovnih organizacij, ki so bile nakazane npr. v zakonu o samoupravljanju ali o delovnih razmerjih.

Prav ta vloga čakanja, kdaj bo prišel inšpektor dela v tovarno, je marsikje povzročila, da

Sedaj je na tem področju prišlo do preobrazbe in oba zakona (temeljni in republiški) o varstvu pri delu prepuščata samim delovnim organizacijam, kako si bodo uredile notranjo kontrolo na področju varstva pri delu.

Na izvajanje varstva pri delu je treba gledati kot na živ organizem, ki je v nenehnem gibanju in dopolnjevanju. Ta mehanizem s stalnim pospeškom je v bistvu nujna medsebojna povezava: Delavec — zaščita — delovne priprave in naprave, oziroma tehnološki postopki.

Služba za varstvo pri delu bi morala stalno spremljati priprave in organizacijo posameznih faz delovnega programa. Skrbeti bi morala, da bi bilo pri vseh pripravah dela sproti upoštevano tudi varstvo pri delu, ki naj bi bilo vgrajeno v samo delovno napravo.

Da pa lahko služba varstva pri delu nastopa v tej vlogi, bi morala sodelovati pri vseh sestankih o proizvodnih nalogah in njeni problematiki, ki je s tem povezana. Le na ta način bi

lahko služba varstva pri delu bila seznanjena s tekočo problematiko, ne pa tako kot sedaj, ko se postavljajo pred službo varstva pri delu gotove naloge v že obstoječih delovnih prostorih (Nadaljevanje na 7. strani)

rih, ki pa imajo značaj popravila in vzdrževanja že vgrajenih napak, ki so nastale že pri zasnovi bodočega delovnega prostora.

Vsemu temu bi se lahko izognili, če bi že v zasnovi bili upoštevani faktorji varstva pri delu, ki se pozneje v proizvodnji bogato obrestujejo v vidu produktivnosti na eni strani, na drugi strani pa v zdravju in zadovoljstvu zaposlenih v tovarni.

Služba varstva pri delu bo morala bolj skrbno kot doslej analizirati nezgode in obolenja, ki so v zvezi z delom. Na splošno prevladuje mnenje, da so podjetja doslej posvečala temu vprašanju vse premalo skrbi. Analize nezgod pri delu so bile površne in se v večini primerov ni skušalo izčrpnosti in na vseh okolnostih raziskati vzrokov posameznih nezgod in tako ugotoviti, katere posredne in neposredne okoliščine so pripomogle k tej ali oni nezgodi.

Danes, ko delovne organizacije same plačujejo nadomestila do 30 dni bolniškega dopusta tudi za primere poškodb ali obolenja pri delu, lahko pričakujemo, da bodo samoupravni organi zahtevali podrobnejša poro-

Zato je zaželeno, da poleg tehniških služb in organov upravljanja tudi sindikat aktivno sodeluje s službo varstva pri delu, ker je le na ta način možen uspeh, ki si ga vsi želimo.

Zakon ne določa, kako naj se preverja znanje iz tvarine varstva pri delu. To je prepuščeno zopet delovnim organizacijam samim. Verjetno bodo v praksi to preverjanje znanja opravljale posebne komisije, ki jih bo odredil delavski svet ali upravni odbor iz vrst strokovnjakov delovne organizacije same. Mislim, da bo organizacija v svojo komisijo pritegnila tudi strokovnjake, če bo smatrala, da je to potrebno. Ni proti zakonu, če bi delovna organizacija prepustila preverjanje znanja iz tvarine varstva pri delu kakšni instituciji zunaj delovne organizacije. To bi bilo priporočljivo zlasti za vodilne kadre, ki vodijo in nadzirajo posamezne obrate, delavnice in večje delovne skupine. Po 81. členu Temeljnega zakona o varstvu pri delu morajo vse osebe na delu, zlasti na vodilnem delovnem mestu med zaposlitvijo nenehno izpopolnjevati in dopolnjevati svoje znanje iz tvarine varstva pri delu.

V vsakem kolektivu je skrb za varstvo pri delu najbolj odvisna od ljudi, ki vodijo podjetje. Zato je treba najprej vodilne ljudi sistematično poučiti o nesrečah pri delu in poklicnih obolenjih, o njihovih virih in vzrokih, o potrebi in koristi odstranitve nevarnosti, preden povzroči nezgodo, o ugotavljanju vzrokov nezgod, ki so se je pripetile in o metodah preprečevanja podobnih nezgod z učinkovitimi tehničnimi, organizacijskimi in psihološkimi ukrepi.

Med izvršilnimi kadri pa naj bi igrali glavno vlogo tako v proizvodnji kot glede varnosti obratovodje, oddelkovodje, predelavci in brigadirji manjših skupin delavcev. Od njihovega dojetja pomena varnosti pri delu je odvisen končni uspeh ali neuspeh preprečevanja nezgod.

Zato jim je podjetje omogočilo takšno izobraževanje iz tva-

lavci, na katere imajo vpliv zaradi avtoritete, ki izhaja iz njihovega poznavanja dela, skrbi za varnost in razumevanje osebnih težav in stremeljenj delavcev. Z zgledom in poukom lahko neopazno vzgajamo med delom svoje delavce na najučinkovitej-

ši, individualni način, upoštevajoč značaj in sposobnost slehernega posameznika. Najodgovornejšo nalogo pa imajo pri vzgoji novincev. Delovodje in predelavci morajo predvsem dodobra poznati nevarnosti delovnega okolja, ki ogrožajo njihove delavce. Poznati morajo tudi ustrezne varnostne predpise in ukrepe, saj so odgovorni za njihovo izvajanje. Vedeti morajo, od kod lahko izvirajo obolenja, poškodbe in nezgode ter jih v tesni povezavi s službo varstva pri delu skušajo odstraniti.

Zato znanje delovodij in predelavcev ne sme biti omejeno samo na ožje področje dejavnosti, v kateri so zaposleni, temveč mora sistematično zajeti bistvo gradiva iz varstvene zakonodaje in vzgoje, metode preprečevanja nezgod in obolenj v zvezi z delom, nevarnosti električnega toka in požarne varnosti ter glavno načelo tehniškega varstva in ureditev delovnega okolja.

Služba varstva pri delu

Občni zbor dramske sekcije Svobode II Hrastnik

V nedeljo, 14. 1. popoldne se je v garderobi kino dvorane sestalo maloštevilno članstvo dramske sekcije Svobode II na svojem običnem zboru.

V svojem poročilu je njen dosedanj predstnik tov. Kajič Franc kritično ocenil sedanjo situacijo v sekciji, ki v pretekli sezoni ni zaznamovala zaželenega napredka. Za dan žena so uprizorili »Županova Micko«, s katero so gostovali tudi na drugih odrih, vsega petkrat. Sodelovali so še na proslavi 60-letnice sindikalne podružnice Steklarne Hrastnik, ki je bila novembra lani.

Do izvedbe drugega odrskega dela pa ni prišlo zaradi pomanjkanja igralcev in neresnosti pri vajah. Razumljivo je, da na ta način svojega programa niso realizirali.

Oder z vso električno instalacijo in ostalimi pripomočki je potreben nujnega popravila. Nekaj sredstev sekcija ima na razpologo, ta pa še daleč ne zadostujejo za kritje stroškov.

Sodelovanje z matičnim društvom in s sosednjo Svobodo I je bilo na zavidljivi ravni. Na kraju svojega poročila je tov. Kajič omenil tudi sedanjega režiserja tov. Rancinger Ivana, ki bo v prihodnje potreboval namestnika, ki ga bo treba najti in poslati v režiserski tečaj, da ga bo lahko nadomestil in zamenjal. Zahvalil se mu je za prizadevanje pri režiranju igre in proslave.

Po poročilu predsednika se je razvnela razprava, v kateri je članstvo, zavedajoč se dosedanjih pomanjkljivosti, sklenilo, da požiwi svojo dejavnost v letošnji sezoni, da bo ob naslednjem običnem zboru govora o dobri žetvi in ne o sušni letini. Zavzeli so se za aktivizacijo mladine, ki bo pripravljena vstopiti v igralsko družino in da čimprej začno z vajami za letošnjo proslavo ob dnevu žena.

Tov. Rancinger Ivan, režiser sekcije, pa je v svojem izjavljanju prikazal, kako se je odvijalo delo v dramatik v predvojnih družinih in kakšno naj bi bilo danes, ko delavsko samoupravljanje potrebuje izobražene in razgledane delavce.

Predsednik Svobode II tov. Dremeri Karli je izrekel zahvalo vsem za okrnjeno dejavnost v letu 1967 in navrgel nekaj misli o politiki dotiranja iz sredstev občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Hrastnik v prihodnje, ki bo slonelo na aktivnosti društev in ne na številu sekcij, ki v mnogih primerih niso delavne, a vseeno prejemajo sorazmerno precej sredstev.

Po opravljenih volitvah je članstvo izbralo za novega predsednika tov. Kastelic Antona, ki je v zaključni besedi pozval vse igralce k sodelovanju, da bodo rezultati ob koncu letošnje sezone večji in lepši.

(mel)

čila od vodilnih kadrov, ki so zadalženi poleg svojega dela še izvajati varstvo pri delu v delovni organizaciji. V 7. členu republiškega zakona o varstvu pri delu pa je določilo temeljnega zakona še dopolnjeno z obveznostjo, da mora delovna organizacija opraviti občasne preizkušnje, ali so osebe, ki opravljajo, vodijo in nadzorujejo dela, pri katerih je nevarnost za poškodbe in zdravstvene okvare večja, zadosti usposobljenosti za varno opravljanje, vodenje in nadzorovanje takih del.

Vidimo, da je republiški zakon precej jasno določil, kdo je dolžan opravljati občasne izpite oziroma preiskave iz tvarine varstva pri delu. To so delavci in tisti, ki vodijo ali nadzirajo delo, delovanje, brigadirji, obratovodje in tehnični vodje. Po smislu zakona ne bi smeli biti oproščeni le obveznosti tudi ostali vodilni člani kolektiva. Le na ta način lahko zmanjšamo število poškodb in obolenj, če se zaveda varstva pri delu vsak član kolektiva po svoji možnosti, zavedajoč se skupnega cilja, da lahko samo zdrav in pri delu zaščiten kolektiv izpolnjuje naloge, ki jih je postavila reforma in naša jugoslovanska skupnost.

rine varstva pri delu preko dopisne šole, da bodo res usposobljeni z vrstnega rednega dela poučevati svoje delavce o varnem načinu dela in varnem vedenju pri delu ter upoštevanju varnostnih navodil in predpisov.

Delovodje in predelavci imajo kot nihče drug v podjetju edinstven položaj, da so ves delovni čas skupaj s svojimi de-

OBVESTILO

Pravna posvetovalnica pri Občinskem sindikalnem svetu Hrastnik obvešča vse člane sindikata in člane društva upokoencev, da je sprejem strank vsako sredo popoldne od 15. do 17. ure.

Pravna pomoč je brezplačna.

Program dela organizacije zveze sindikatov v občini Hrastnik

Na področju izobraževanja in rekreativnih dejavnosti za tekoče leto

Plenum Občinskega sindikalnega sveta Hrastnik je na seji decembra 1967 izvolil 7-člansko komisijo za izobraževanje in 9-člansko komisijo za rekreacijo. Imenovani komisiji sta izdelali delovni načrt, po katerem naj bi se odvijala dejavnost sindikatov v občini na področju izobraževanja in rekreacije. Komisiji imata vse možnosti za uspešno delo; člani komisij so sposobni in zainteresirani predstavniki sindikalnih podružnic, ObSS pa bo komisijam zagotovil tudi materialno podlago za izvajanje programa dela, in sicer bo redno mesečno odvajal na sklad za izobraževanje 5 % od članarine, na sklad za rekreacijo pa 8 %.

Predsednik občinskega sind. sveta Hrastnik tov. Zdene Ulaga

Po programu zajema izobraževanje usposabljanje sindikalnih kadrov v ObSS in v podružnicah, družbeno-ekonomsko vzgojo samoupravljalcev in splošno ter strokovno izobraževanje proizvajalcev — članov sindikata. ObSS vodi na področju izobraževanja določeno politiko, ki izhaja iz realne ocene stanja na tem področju; v tem smislu obravnava delo izobraževalnih centrov v večjih delovnih organizacijah in delo Delavske univerze. Za manjše delovne organizacije, ki nimajo lastnih izobraževalnih centrov ali pa zadostnih finančnih sredstev, pa lahko neposredno organizira in delno tudi financira določene oblike izobraževanja.

Komisija bo v marcu za eno izmed sej plenuma pripravila konkretno podrobno analizo stanja na področju izobraževanja v delovnih organizacijah, ki naj nakaže tudi določene možnosti za sanacijo stanja v strokovnostni in izobražbeni strukturi zaposlenih. Z zaključki seje plenuma bo ObSS seznanil vse prizadete dejavnike, od katerih je pričakovati, da bodo primerne ukrepani. Smoter, ki ga ObSS pri tem zasleduje, je organizacija tečajev za pridobivanje polkvalifikacije in kvalifikacije z istočasnim osvajanjem znanja, ki ga daje popolna osnovna šola; pri tem bi bil izpit preko zadnjih razredov osnovne šole eden izmed pogojev za pridobitev kvalifikacije in polkvalifikacije. ObSS bo skušal doseči, da bi delovne organizacije menjale zadevna določila internih aktov tako, da bi ti v bodoče v večji meri vzpodbujali zlasti mlajše člane delovnih skupnosti za načrtno samoizobraževanje.

ObSS bo prek komisije organiziral seminar za člane plenuma in predsednike izvršnih odborov sin-

dikalnih podružnic, v okviru katerega bo izvršenih 6 predavanj preko celega leta. Za to bodo angažirani strokovnjaki — sodelavci Republiškega sveta sindikatov in Delavske univerze Ljubljana, aktualne teme pa bodo posegle na vsa, za sindikate zanimiva družbena in ekonomska področja.

Komisija bo v sodelovanju z Delavsko univerzo in medobčinskimi odbori strokovnih sindikatov pripravila v aprilu (po volitvah v samoupravne organe) tri ločene seminarje za predsednike DS in UO delovnih organizacij iz vseh treh zasavskih občin, in sicer po panogah — industrija in rudarstvo, družbene službe, storitvene dejavnosti. Komisija je neposredno odgovorna za organizacijo in izvedbo seminarja za predsednike DS oziroma svetov delovnih skupnosti s področja družbenih služb, ki bo v Hrastniku.

Za člane kolektiva in kooperante oziroma člane KZ Dol bo komisija v sodelovanju s SP KZ po Delavski univerzi izvedla krajši seminar ali cikel strokovnih in poljudnoznanstvenih predavanj s področja kmetijske in živinorejske proizvodnje.

Komisija za izobraževanje bo preko Delavske univerze v mesecu maju pripravila posebno predavanje za zasebne obrtnike, v katerem bi jim bil posredovan srednjeročni program razvoja občine in v okviru tega program razvoja zasebne obrti s posebnim ozirom na vključevanje le-te v celotno gospodarstvo.

Komisija, ki za svoje delo odgovarja plenumu ObSS, bo stalno sodelovala z ustreznimi organi drugih organizacij, zlasti pa z Delavsko univerzo in z obstoječimi izobraževalnimi centri v delovnih organizacijah.

Za dejavnost sindikatov na področju rekreacije bo v prihodnjem obdobju skrbela komisija za rekreacijo, katere delovno področje je šport, rekreacija in kulturno-prosvetna dejavnost. Za izvajanje nalog bo komisija po potrebi kooptirala še druge zainteresirane člane sindikata, ki tako ali drugače delujejo v kulturnih ali telesno-kulturnih dejavnostih.

Komisija si bo preko Občinske počitniške skupnosti oziroma njenega upravnega odbora v letu 1968 že v predsezoni prizadevala, da bo združila doslej ne vključene kapacitete Rudnika in SGP s sedanjim posteljnim fondom OPS zaradi medsebojne zamenjave. UO OPS bo v spomladanskih mesecih proučil tudi možnosti za pocenitev uslug OPS v weekendu v Vrsarju, za kar bi ObSS eventualno refundiral do 3.500,00 din.

S pomočjo ObSS in izvršnih odborov SP bo že v začetku letošnjega leta komisija za rekreacijo izvedla akcijo za naknadno delno sofinanciranje že v preteklem letu izvršene preselitve objektov OPS iz Štinjana v Vrsar s strani delovnih skupnosti članic OPS, ki bi morale prispevati po 6,00 din na člana. Tako zbrana sredstva 16.200,00 din bo UO OPS vložil v nadaljnja ureditvena dela v počitniškem naselju v Vrsarju (razširitev in ureditev privozne ceste, ureditev sanitarij, kanalizacije, pleskanje hiš, delna ureditev vrta in

plaže ter nabava nekaterih osnovnih igrar).

Na področju kulturnih aktivnosti sindikatov bomo nadaljevali z dosedanjim politiko vzpodbujanja nekoč že obstoječih, trenutno delujočih in nekaterih novih oblik aktivne rekreacije članstva, za kar bo predvidoma namenjenih 6.500,00 din. Iz teh sredstev bo med drugim izplačan tudi del nagrad po predhodnem razpisu raznih tekmovanj v revijalnih oblikah. Komisija bo na osnovi podrobne izdelave programa v ta namen organizirala:

7. marca revijo mladinskih pevskega zborov;

30. aprila II. revijo pevskega zborov DPD Svoboda;

2. julija uprizoritev dramskega dela na rokometnem igrišču;

28. novembra nastop folklornega ansambla.

Komisija bo po kongresu Zveze svobod februarja priredila simpozij na temo »Kulturno prosvetna dejavnost v občini Hrastnik večera, danes in jutri«, na katerega bo povabila nekatere znane strokov-

njake s tega področja in seveda vse nekdanje ter trenutno aktivne kulturnike s področja občine. Pričakujemo, da bo simpozij dal odgovore na vrsto vprašanj v zvezi z obstoječim stanjem na področju kulture.

ObSS bo tudi na področju športa in telesne kulture predvsem nadaljeval z dosedanjimi oblikami dela, to je prizadeval si bo med letom v razna tekmovanja v okviru III. občinskih sindikalnih športnih iger zjati čimveč članov in predvsem članic sindikata. Komisija bo izdelala podroben načrt tekmovanj, ki bodo po trenutno veljavnih propozicijah, vendar tako, da si bodo po panogah sledila in meseca v mesec po liga sistemu.

Komisija bo sodelovala z ustreznimi organi drugih organizacij in društev predvsem pa z obema občinskima zvezama, in sicer tako, da bo njeno delo na področju kulture in na področju telesne kulture sestavni del programov obeh občinskih zvez.

Poročilo o delu pravne službe pri občinskem sindikalnem svetu

Občinski sindikalni svet Hrastnik je v preteklih letih večkrat obravnaval zaskrbljujoč porast delovnih sporov, saj so se člani sindikata vse pogostejše obračali na ObSS za pomoč in posredovanje. V ta namen je bil na eni izmed sej plenuma sprejet sklep o ustanovitvi pravne posvetovalnice za člane sindikata, ki naj

letem nudi brezplačno pomoč v vseh zadevah, tako s področja delovnih odnosov kakor zasebnih zadev. Od ustanovitve pravne posvetovalnice, t.j. od 30. 3. 1966 dalje pa do konca leta 1967 se je za pomoč in posredovanje obrnilo na pravno službo naslednje število članov v tehle zadevah:

Zadeve	1966	1967	Skupaj
<i>Zasebne zadeve:</i> zasebne tožbe, dolгови ločive, preživnine, pogodbe, predpisi in prenos lastništva, stanovanjske zadeve, izdelava raznih pogodb, dopisov, prošenj, pritožb itd.	7	19	26
<i>Zadeve s področja delovnih odnosov:</i> odpovedi, osebni dohodki, letni dopusti, razpisi, premestitve, kršitve delovnih dolžnosti itd.	11	22	33
<i>Zadeve s področja socialnega zavarovanja:</i> pokojnine, invalidnine, priznanje delovne dobe, posebne delovne dobe, nadomestila itd.	8	10	18
Skupaj	26	51	77

Iz navedenih podatkov je razvidno, da se je število sprejetih in obravnavanih zadev v letu 1967 povečalo skoraj za 100 %, kar dokazuje, da je pravna služba za člane sindikata potrebna. Potrebna je predvsem zaradi porasta delovnih sporov, ki so večinoma posledica nepoznavanja predpisov s strani odgovornih v delovnih organizacijah. Prav tako pa je tudi pomembna pomoč članom sindikata pri reševanju njihovih osebnih zadev, ki jih težijo. Pravne posvetovalnice se poslužujejo v precejšnji meri tudi člani društva upokojujencev pri uveljavljanju svojih pravic, predvsem s področja socialnega

zavarovanja.

Kot je bilo že omenjeno, so delovni spori v porastu med drugim tudi zaradi nepoznavanja predpisov, kar povzroča poleg nezadovoljstva med zaposlenimi tudi znatne, a nepotebne stroške tako za delavca kot za delovno organizacijo. Razumljivo je seveda, da manjše delovne organizacije ne morejo zaposliti pravnika, ki bi strokovno urejal sporne zadeve. Zato namerava Občinski sindikalni svet Hrastnik v bodoče obstoječo pravno posvetovalnico razširiti s tem, da bi nudila pomoč tudi manjšim delovnim organizacijam, ki nimajo svojega pravnika

I z a r h i v a m u z e j s k e z b i r k e

REZGETANJE V BOBNU

Utrujeni borci so se sključeni postav vzpenjali v koloni na pleča Menine planine. V boju proti podivjani burji, ki se je poigravala s sipkim snegom in popiskavala čez vrhove, so si s težavo utirali pot. Pravzaprav si je vsak posameznik delal svojo gaz, kajti burja je sproti zametavala stopinje v snegu. Če si se po rebrasti goličavi pognal za korak naprej, ti je za dva spodrsnilo nazaj.

Pohod na vrh planine je zahteval od vsakogar izredne napore. Brž ko so se borci v zakotni globlji nekoliko oddahnili, je njihova predhodnica že ubrala pot čez kamnite ograde. Sneg je segal do pasu in se je mlel pod številnimi nogami kot laneno seme.

»Prokleta zima, in Švabi in ofenziva« je zagodrnjal vodnik Ciril, ko je nenadoma pridivila čez poseko pobesnela burja, pograbila sipek snega, ga dvignila v oblak in ga z žvižgajočim glasom odnesla čez vrh v Savinjsko dolino. Toda borci so kljubovali vsemu — ledeni burji, snegu in strupenemu mrazu.

»Vselej sem se veselil zime,« je pomislil skojevski sekretar Izток. Prav radostno sem hrepenel, da nas obišče z ivjastimi lasmi, ledeno haljo in polnim naročjem snega. Oh, kako je bilo zabavno in prijetno sankanje na prisojnem pobočju, smučanje po košenicah in drsanje v potoku in kepanje okoli snežnega moža...

Da, to je bilo takrat v miru. Zdaj pa je vojna!... Ta zima nam je naprtila mnogo gorja in trpljenja. Pesti nas s hudim mrazom, zasula nas je z globokim snegom in nas izdaja sovražnikom.

Najhuje v tej strašni zimi pa je nemška ofenziva, ki se je začela že jeseni 1944 in je terjala od nas mnogo samozatajevanja in težkih žrtev. Osvobodilne sile na Štajerskem so izgubile v tej ofenzivi mnogo kadrov in borcev. Iz dneva v dan se vrste krvavi boji, tvegani proboji in neprenehni pohodi brez počitka. Pomanjkanje streliva, hrane, obleke, obutve, to je stara pesem partizanov — vprašanje vsakega borca posebej. Kdor nima jeklene volje do življenja, ne vzdrži v borbi proti kruti zimi in divji nemški ofenzivi.

Toda borci I. bataljona Štajerske brigade VDV so imeli takšno voljo in še čvrstejšo zavest — boriti se za svobodo in čast naroda! Prekalili so se v ognju in mrazu, zato so vzdržali, in verovali, da bodo tudi iz te ofenzive izšli kot zmagovalci.

Daleč od doma in toplote, lačni, raztrgani in napol bos, so se borci s skromnimi toda nedosegljivimi željami zamotili, da so vsaj za bežen trenutek pozabili na hudo trpljenje. Nekateri so se tolažili, da bodo nekoč živel lepše, drugim pa so se trenutne grenkosti življenja še bolj globoko zajedale v srce.

»Oh!« je vzdihnil Tone, ki je ves drgetal v raztrgani bluzi in

se izčrpan opotekal po snežni gazi. »Na vse bi pozabil, na vse prestano trpljenje, ko bi mogel zdajle sesti na zapeček domače peči. Preklete, ali bo kdaj konec tega hajdukovanja!«.

»Ne tarnaj, Tone!« ga je zavrnil strelac Gvido in pokazal nogo, zavito v žakljevinu. »Poglej, kaj bi zamenjal z menoj?«

Njun pgoovor je prekinila pobesnela burja, ki je pridivila čez greben po planšarski frati. Borci so povlekli glave med ovratnike in se s hrbtom uprli zračni sili. In brž ko je snežni vrtnec odpršel v dolino, je pridivil drugi, tretji... Kdaj pa kdaj se je kdo opotekel in se pogreznil v obpotni zamet. Drugi so ga komaj izvlekli na trdo in ga spet uvrstili v kolono.

Dolga vrsta zasneženih mož je naposled zavila navzdol proti Motniški dolini. Nad cesto, ki pelje iz Vranskega na Kamnik, se je kolona ustavila. Po dolini se je pomikala skupina Nemcev. Kaj sedaj? Vodstvo bataljona se ni odločilo za napad. Tu ni hotelo drezati v sršenje gnezdo, kajti cilj je bilo Kozjansko.

Ko je patrolja odkorakala proti Kozjaku, je bataljonska kolona prečkala cesto in zavila v vijugasto sotesko, pretekla še cesto, ki vodi čez Trojane, in se spet izgubila v noč.

Pred kolono se je zdaj šopirila Čemšeniška planina. Borci so si pomagali z vsemi štirimi in grebli navkreber po strmini. Pohod je postajal od ure do ure počasnejši. Borci so se sključeni postav in stopicaje pomikali navzgor, kot da imajo svinčene noge. Njihovo orožje, strelivo in oprema je bilo težje kot kdaj koli. Zapuščale so jih poslednje moči, saj so na pohodu vztrajali že dva dni in dve noči brez hrane in prepotrebne počitka. Kaj takega vzdrži le tisti, ki ve, za kaj se bori. Toda tudi ta vzdržljivost ima svoj konec in svoje meje.

Ziva vrsta se je začela pogosteje trgati, borci so klekali, se pobirali in nadaljevali pot in spet omagovali...

Naj počivamo?... Ne!... Tu v snegu lahko kvečjemu zmrzujemo, zato naprej! Pojdemo v Revirje! Tam nas bodo toplo sprejeli, kajti tam je naš dom. Rudarski revirji so naši!

Ta misel je napolnila partizanska srca z občutkom sreče in zadovoljstva. V vedevejcih so zmagale nove moči. In dolga kolona se je znova še bolj odločno zarezala v gozd in snežino.

Tista noč je bila tako temna in potuhnjena, da ji partizani niso prav nič zaupali, pa čeprav so jo imeli skoraj vedno za svojo prijateljico in zvesto spremeljalko. In ne zaman!

Nenadoma je nočno tišino prepiral mitraljezni rafal, ki je zalajal na pobočju Čemšeniške planine. Za njim so zaprasketale tudi puške, eksplodirala je ročna bomba, nato pa je spet zarezgal mitraljez. Rafal je izžval nov rafal, vmes pa je zašumela raketa in s škrlatno rdečo svetlobo razsvetlila planino.

Vedevejci niso odgovorili sovražniku. Niso se hoteli izdati. Bodisi, da so Nemci vedeli za prihod bataljona, bodisi, da so ga zaslutili, ali pa so streljali iz strahu, bataljon je mirnih korakov nadaljeval svojo pot — nemško streljanje ga ni oviralo.

V jutranjem svitu se je kolona ustavila na Vrheh. Borci se niso zmenili za intendantovo dopovedovanje, da jim bodo vaščani vsak čas pripravili zajtrk, temveč so v hlevu popadali na tla, se zarili v steljo in zaspali. Mnogi so šele zvečer pogledali izza zateklih vek in prilezli na svetlo po zajtrk.

Vesti iz doline niso bile nič kaj bodrilne. Zato se je bataljon v mraku odpravil na pot proti Mrzlici.

Na Lizi se je kolona ustavila. Domačini so z bojaznijo v srcih opozarjali partizane, da ni varno križariti po revirjih, češ da Nemci stalno in pazljivo nadzirajo teren. Iz zased da preže vermani in policisti, raztrganci vohunijo vsepovsod, gestapovci pa da gonijo partizanske družine v zapore in jih trpinčijo.

Torej nemška ofenziva steguje kremplje tudi po Revirjih! Potrebna je še večja previdnost! Četi sta se na zakotni domačiji utaborili, obveščevalci pa so odšli na partizanske javke po novice. Ko so se vrnili, so potrdili, kar so zjutraj slišali na Lizi.

Kljub temu se Mali, ki je poveljeval bataljonu, in komisar Soso nista odločila nadaljevati pohoda na Kozjansko. Na to odločitev ni vplival mogoče strah pred sovražnikom. Ne! to je bila skrb za borce, ki so bili sestradani in izčrpani do zadnjega. Veliko jih je bilo brez perila in nogavic, polovica brez sukenj, v obrabljenih in raztrganih oblekah. Dober ducat jih je bilo brez čevljev — noge so imele povite v žakljevinu. Stanje je bilo sila resno.

»Ne, ne gremo naprej!« je odločil komendant. »Fante moramo obleči in obuti... pa tudi pošteno lačni so!«

V mraku je Mali poveljeval bataljonu: Naprej! Sam sebi pa je dopovedoval: biti moramo več kot previdni... in napasti!

Narava je bila videti nema in brez življenja, pogreznjena v globok nočni sen. Zato je bil pohod še bolj dolgočasen in pust.

Ko je bataljon skozi zamete prispel na Kal, se je nastanil na Unukovi domačiji. Medtem, ko so borci legli k počitku, so se zbrali v izbi člani štaba bataljona ter četna komandirja in komisarja. Sprejeli so sklep, da se pripravijo za napad.

Četni komisar Dušan je po nalogu komandanta kar podnevi odrinil v dolino. Njegov partizanski nos ga je vlekel v Zgor-njo Rečico h Kondratu. Kot naročena sta bila tamkaj obveščevalc Zdenko in komandir Niko s svojimi borci.

»E stare sablje!« je vzkliknil Dušan in jima stisnil desnice. Potem se je pogovor sukal okoli ofenzive in razmer v Revirjih, predvsem pa o stanju v hrastniški kotlini.

Pod noč so vsi skupaj odrinili v bataljon na Kal. Zdenko je takoj postregel štabu s svežimi poročili o premikih sovražnika po Revirjih, o njihovi aktivnosti in namenih. Precej podrobno je razlagal, kod in kdaj hodijo Nemci v patroljo na Marka: iz Hrastnika 22 policistov, iz Trbovelj pa 25 vermanov...

»Fantje, napadli bomo!« je po kratkem molku odločil Mali. Do zadnjega so bili vsi za napad. Odločili pa so se, da se na to akcijo temeljito pripravijo. Sami sebi niso dovolili, da bi jih neprevidnost in slaba priprava razočarali. Zato sta Dušan in Milan odrinila v dolino po potrebne podatke.

Komisarja sta urnih nog spolzela v Ravne, od tam pa v Bobeh h Kušarju. Najprej kopica vprašanj, potem pa beseda k besedi in Zdenkovo sporočilo je bilo potrjeno: sleherni dan ob sedmih ali osmih zjutraj se pomika skozi Boben nemška patrolja. Švabi so sicer zelo oprezni, vendar!

Ko se je v jutranjo sinjino zalesketalo kristalno ivje, sta se Dušan in Milan vrnila k Vavt-karju na Katarino. Tam je že domoval bataljon, ki se je ponoči približal s Kala. Borci so bili mirni in tihi in vsak je opravljal svoje delo brez besed, vestno in marljivo. Sleherni se je zavedal, da nemška ofenziva in neizprosna zima še ne bosta šla rakom žvižgat.

Popoldne je bilo v hrastniški kotlini tako napeto vzdušje kot pred nevihto. Borci so podzvestno slutili, da se nekaj pripravlja. Vedeli so, da takemu zahtju nujno sledi svinčena nevihta. Njihove slutnje so se kmalu uresničile.

Takrat so v kmečki sobi sedeli za mizo in se sklanjali nad zemljevidom, komendant Mali, komisar Soso in njegov pomočnik Milan, pa obveščevalec Zdenko, komisar Dušan, komandir Niko in terenski aktivist Miha. Zamišljeni so premlevali vesti iz doline in kovali načrt.

»Napasti je treba obe patrolji hkrati!« je zatrjeval Zdenko in se pridrušal. »Naj me vrag počita, če jih ne nasekamo!« Razen Dušaneve pripombe, da so z municijo bolj na psu, ni nihče ugovarjal njegovi zamisli o tak-tiki napada.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Mladi so sprejeli svoje programe dela za leto 1968

Že na letni konferenci so mladi ugotavljali, da naj bi bilo leto 1968 prelomnica pri nadaljnjem delu in krepitvi organizacije Zveze mladine v našem kolektivu. Da je temu tako, so pokazali že prvi letošnji sestanki, na katerih so sprejeli konkretne programe dela za leto 1968.

Že na prvih sestankih so ugotovili, da bo potrebno v organizaciji marsikaj spremeniti, tako tudi način dela reševanja mladinske problematike.

Zaradi tega se je delo organizacije Zveze mladine v našem kolektivu po programu za leto 1968 razdelilo na posamezne odbore in komisije, delo je teh pa bo usmerjal in nadzoril Tovarniški komite. Vsi odbori in komisije so predložili TK svoje programe, o katerih je TK na razširjeni seji razpravljal in jih sprejel. Na osnovi teh programov pa je bil sprejet program dela Tovarniškega komiteja ZM našega kolektiva.

Športno in rekreativno dejavnost bo v letu 1968 vodila Komisija za rekreacijo in sodelo-

nja Tedna mladosti.

— Organizacija tekmovanja med kolektivi v šahu, namiznem tenisu, kegljanju ipd.

— Poleg tega bo komisija sklicala predstavnike sekcij Svobode II na skupen pogovor, kjer bi se pogovarjali, kako pritegniti čim več mladih k sodelovanju v te sekcije in jih tako poživiti in pomladiti pri njihovem delu.

— Komisija bo organizirala konec februarja razgovor predstavnikov Tovarniških komitejev ZM Železarne Jesenice, Save iz Kranja, Feralita iz Zalca in našega kolektiva na temo: mladi proizvajalci v samoupravnem sistemu.

To je le nekaj bistvenejših točk iz programa (te komisije, čeprav trdijo, da bo delo slonelo na potrebah in željah mladih in bodo na osnovi tega program še dopolnjevali).

Tudi novo formirani klubski odbor je sprejel svoj program dela, iz katerega izhaja naslednje:

— Nujno potrebno je urediti klubske prostore tako, da bodo

Otroški dodatek

Skupščina socialistične republike Slovenije je sprejela

ZAKON

o skupnosti otroškega varstva in o financiranju nekaterih oblik otroškega varstva v SR Sloveniji

Ker se s tem zakonom urejuje financiranje varstva, organizacija varstva in tudi otroški dodatek. Opozarjamo člane delovne skupnosti na nekatere pravice in dolžnosti, ki jih imajo upravičenci v zvezi z uveljavljanjem otroškega dodatka.

Pravico do otroškega dodatka pod pogoji zakona imajo:

1. delavci in z njimi izenačene osebe, ki so zaposlene s polnim delovnim časom;

2. izvoljene osebe, ki opravljajo stalne dolžnosti proti stalni nagradi v predstavniških telesih in njihovih organih;

3. delavci, ki so do prenehanja delovnega razmerja dopolnili delovno dobo predpisano s tem zakonom imajo pravico do otroškega dodatka v času brezposelnosti dokler prejema denarno nadomestilo, dokler služijo vojaški rok ali so v kakšni drugi obvezni vojaški službi v JLA, če v tem pogledu nastopi mirovanje pravic, uveljavci invalidske in starostne pokojnine, ter otroci, ki so uživalci družinske pokojnine, delovni invalidi, ki uživajo oskrbnino ali začasno nadomestilo.

Otroški dodatek gre upravičencu za vse otroke, ki jih dejansko preživlja, tako zakonske, nezakonske, posvojene otroke ter za pastorko, za tuje otroke pa v primeru, če jih je vzel na preživljanje, če so brez roditeljev ali če imajo enega ali oba roditelja, pa so ti popolnoma ali trajno nezmožni za delo, ali so roditelji na rednem šolanju, neznanega bivališča ali so na prestajanju kazni. Otroški dodatek gre praviloma do dopolnjenega 15. leta otrokove starosti, v primeru šolanja pa najdalj do 25. leta starosti. Upravičenec praviloma pridobi pravico do otroškega dodatka, ko z zaposlitvijo s polnim delovnim časom dopolni 6-mesečno neprekinjeno delovno dobo. Upravičenec, ki je edini hranilec svojih otrok pridobi pravico do otroškega dodatka z dnem ko stopi na delo.

Otroški dodatek se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca, v katerem je pravica nastala, pa do konca meseca, v katerem je pravica do dodatka prenehala.

Pravica do otroškega dodatka gre delavcu celotni dohodek njegovega gospodinjstva, ki pride na člana gospodinjstva ne presega osnov. Mesečni znesek dohodka iz delovnega razmerja se ugotavlja na podlagi izplačil, ki so jih upravičenec in člani njegovega gospodinjstva prejeli za prejšnje leto, če pa ni imel osebnega dohodka pa po povprečju zadnjih treh mesecev. Kot dohodek iz kmetijske dejavnosti se vzame katastarski dohodek, ki je bil podlaga za odmero prispevka v prejšnjem letu.

Spremembe v celotnih dohodkih gospodinjstva, ki vplivajo na pravico otroškega dodatka pa niso samo posledica sprememb osebnega dohodka članov gospodinjstva se upoštevajo od prvega dne naslednjega meseca po nastali spremembi. Organ, ki na prvi stopnji

odloča o pravici do otroškega dodatka vsako leto najpozneje do 1. aprila ugotovi na podlagi dokazila, ki ga mora upravičenec vsako leto predložiti ali pravica do otroškega dodatka še obstoja. Na prvi stopnji odločajo o pravici do otroškega dodatka kom. zav. za soc. zavarovanje ali podružnice.

Otroški dodatek je enak za vse otroke neglede na število otrok v upravičenčevi družini. Višina otroškega dodatka za leto 1968 znaša 50 N-din za enega otroka.

Pravica do otroškega dodatka se uveljavlja z vložitvijo zahtevka in predložitvijo predpisanih dokazil. Člani Steklarne Hrastnik vložijo zahtevek v tej delovni organizaciji. Prejemnik otroškega dodatka je dolžan prijaviti organizaciji vsako spremembo, ki ima za posledico izgubo do pravice do otroškega dodatka in sicer v 15 dneh od dneva, ko je sprememba nastala, v nasprotnem primeru mora povrniti prejeti znesek.

V letu 1968 znaša osnova — cenzus 550 N-din mesečno na člana gospodinjstva, če gre za osebni dohodek iz delovnega razmerja ali drug dohodek. Če imajo upravičenci in člani njegovega gospodinjstva istočasno tudi dohodek iz kmetijske dejavnosti se cenzus skupnega dohodka ugotovi tako, da se dohodki iz osebnega dohodka in kmetijske dejavnosti delijo s 5,5. V tem primeru bi otroški dodatek samo če vsota z deljenjem dobljenih izidov ne presega 100.

Upravičenci, ki so uveljavili pravico do otroškega dodatka po predpisih veljavnih do 31. 12. 1967 morajo predložiti dokazila o upravičenosti do otroškega dodatka po novem zakonu najpozneje do 29. februarja 1968, sicer se jim izplačevanje otroškega dodatka s 1. 4. 1968 ustavi. Kljub temu pa bodo ti upravičenci prejeli otroški dodatek do 31. 3. 1968 po predpisih starega zakona, neglede na to ali imajo pravico do otroškega dodatka po novem zakonu. Višina otroškega dodatka, ki jo izplačuje delovna organizacija kjer je delavec zaposlen se s 1. 1. 1968 izplačuje v vseh primerih v višini 50 N-din.

Opozarjamo člane delovne skupnosti, da postopajo v skladu z navedenim obvestilom in izpolnijo obveznosti, ki so predpisane v zvezi z uveljavljanjem in izgubo pravice otroškega dodatka.

Sušin Viktor dipl. pr.

Steklopihač pri delu

PREDSEDNIK REPUBLIKE

Beograd, 12. I. 1968

OPŠTINSKOM KOMITETU
SAVEZA OMLADINE SLOVENIJE
HRASTNIK

Zahvaljujem na pozdravima, koje mi je uputila omladina vaše opštine.

Uvveren sam, da su naši mladi ljudi svjesni svojih obaveza i uloge u socialističkoj izgradnji zemlje i da će, posvećujući punu pažnju učenju, sve aktivnije uzimati učešće u društveno-političkom životu i jačanju sistema samoupravljanja.

Želimo vam puno uspeha u budućem radu.

TITO

vanje z drugimi kolektivi. Komisija ima svoj program, katerega že izvaja, vendar so njene naloge takšnega obsega, da bodo angažirale veliko število mladih na eni strani, na drugi strani pa bo potrebovala pomoč od TK ZM, rekreacijskega odbora, sindikata in Svobode II.

V programu te komisije je med ostalim zapisano:

— Organizacija strokovnih ekskurzij v Litostroj in TAM Maribor, kjer bi se poleg ogleda tavorne pogovarjali tudi z mladinci tamkajšnjih kolektivov o vlogi mladih v samoupravljanju ter o mladih in Zvezi komunizma.

— Organizacija kulturnega in športnega srečanja med naslednjimi kolektivi: Želzarna Jesenice, Sava iz Kranja, Feralita iz Zalca in Steklarna Hrastnik.

Na športnem področju bi se mladi srečali v vseh panogah, katere so zajemale steklarske igre, na kulturnem področju pa bi sodelovali na enotni prireditvi godbeniki, pevci, recitatorji, humoristi ipd. iz vseh omenjenih kolektivov.

— Organizacija tekmovanja med aktivni v okviru proslavlja-

ustrezali željam in možnostim dela v teh prostorih.

— Odbor bo nadalje organiziral več plesov in predavanj, obenem pa se želi povezati s Svobodo II in uvesti v klub svoj program dela.

— Klubski odbor je na svoji seji sprejel sklep, da bo klub odprt ob torkih, petkih, sobotah in nedeljah od 16. do 21. ure. Obiskovalcem pa bo na razpolago: šah, dnevno časopisje, gramofon, televizor, družabne igre s kartami ipd. Uredili pa bodo tudi svoj lastni manjši bife.

Na osnovi teh dveh programov je TK ZM sprejel svoj program dela, ki zajema v glavnem reševanje enotnih problemov mladih celotnega kolektiva, razpravljanje v širšem krogu o planskih nalogah, vključevanju mladih v samoupravne organe, pomoči aktivom pri delu v obratih in njihovi osamosvojitvi, gradnji športnih objektov ipd.

Če se bo delo nadaljevalo tako, kot kažejo rezultati v decembru in januarju, potem bo mo mogoče upravljeno trditi, da je bil naslov: »Mladinska konferenca — prelomnica pri nadaljnjem delu« popolnoma pravilen.

Tri komponente pojma kvalitete

Tema mnogih razprav v kolektivu in celo na sestankih ZK v zadnjem času je kvaliteta naših izdelkov in njeno izboljšanje, ki ga nujno terjata tako domače kot tuje tržišče. Tudi v našem glasilu se pojavljajo članki, ki vsebujejo med drugim težnjo po izboljšanju kvalitete izdelkov, vse te razprave pa obravnavajo le eno od komponent, ki tvorijo kvaliteto uporabnega predmeta, obravnavajo le tehnično kvaliteto izdelka.

Ne bo zato odveč, ponovno govoriti o tem, da vsebuje vsak, prav vsak predmet, ki ga uporabljamo, v vsakdanjem življenju, več vrst kvalitete: tehnično, uporabno in estetsko. Tehnična kvaliteta predstavlja solidno in točno izdelavo iz dobrega materiala, primerno izdelavo in ceno. Nastaja pa tehnična kvaliteta neposredno v proizvodnem procesu od priprave surovin do pakiranja in transporta. Vendar je značilno, da ta tehnična kvaliteta ne izpolnjuje vseh naših želja po kvalitetnem izdelku, ki ga bomo z veseljem uporabljali. Iz najboljšega usnja, na najboljših strojih, z najboljšimi delavci je mogoče izdelati zelo grde čevlje, ki bi jih nihče ne kupil. Ali: iz dobrega stekla lahko dober steklar in brusilec izdelata estetsko in funkcionalno nemogoče kozarce ali svetlobna telesa, ki bodo ostala v skladišču neprodana.

Če si ogledamo ta pojav v večjem obsegu, je najbolj značilen v avtomatski industriji, predvsem v Zahodni Nemčiji. V letu recesije 1967 je bistveno nazadovala prodaja in proizvodnja v avtomobilskih tovarnah kot so Volkswagen in drugi, ki so se uspavali s tem, da so izdelovali predvsem tehnično kvalitetne avtomobile, zanemarili pa so estetsko in uporabno komponento kvalitete. Pri padcu prodaje za 20 % so se celo mnogi industrijski velikani znašli v težavah in so si lahko pomagali le z odpusti delavcev in zmanjševanjem proizvodnje. Istočasno sta zabeležili tovarni Mercedes in BMW velik porast prodaje in proizvodnje, kljub temu, da izdelujeta najdražje avtomobile. Mercedes ima namreč tradicionalno tehnično kvaliteto združeno z vrhunsko estetsko kvaliteto, prav tako tudi tovarna BMW, ki je delno dokupila tovarno Glas, ki se je znašla v težavah, in povečala proizvodnjo in prodajo tako v matični kot v novo pridobljeni tovarni. V njenih izdelkih sta združeni tako tehnična kot estetska in uporabna kvaliteta in kljub recesiji kupci odkupijo proizvodnjo brez zastojev.

Ta uvod in primerjava primerno ilustrira položaj na tako občutljivem trgu, kot je zahodno nemški, kjer s pretežnim delom našega izvoza nastopa tudi naše podjetje. Ta trg bomo uspeli obdržati ali celo razširiti le, če bomo poleg dobre tehnične kvalitete dali izdelkom tudi primerno originalno obliko, uporabnost in privlačnost in nekaterim tudi primerno embalažo.

Estetika je na žalost področje, ki je polno osebnih predsodkov in pomislekov, ker skoro vsakdo misli, da ima takojimenovan »dober okus«.

Kaj pravzaprav je dober okus? To je zmožnost spoznavati in ceniti lepoto, red proporcionalnost v

likovni umetnosti in literaturi in glasbi, kritična razsodnost in zmožnost analiziranja. Kaj in zakaj je lepo. Ali je okus podedovana zmožnost, dar ali talent? Ne, pravi strokovnjak na tem področju August Birell: »Prav tako lahko pričakuješ, da se boš rodil s cilindrom na glavi, kakor da se boš rodil z dobrim okusom!«

Vsak vidni oris lahko zreduciramo na sedem prvin, faktorjev ali dimenzij. To so črta, smer, oblika, velikost, tekstura, svetlost in barva. Te prvine so gradbeni material umetniške strukture ali skala grafičnega izražanja.

Če organiziramo te prvine (črte v različnih smereh), dobimo obliko — formo, ki je oris ali kompozicija. V predstavi umetnosti uporabljamo črte, oblike, teksture in barve, da opišemo, orišemo ali ilustriramo trdne predmete v trodimenzionalnem prostoru. Črta, oblika, barva, tekstura (površina) so

ritve organizirane po likovnih prvinah in načelih, ki ne veljajo le za dvo- ali tridimenzionalne orise, ampak tudi v glasbi in preko prvin svetlosti in barve prihaja celo v optiko in vso znanost o svetlobi.

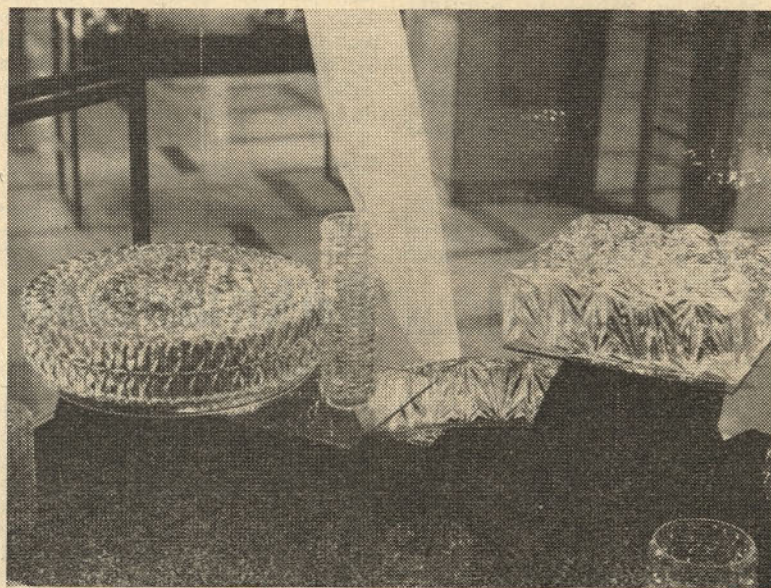
To je nekaj malega o drugi, to je estetski komponenti kvalitete. Tretja, prav tako važna komponenta kvalitete je uporabnost ali funkcionalnost. Izdelek je lahko tehnično brezhibno izdelala, estetsko neoporečen, toda če je pri njem zanemarjen njegov osnovni namen ali funkcija, ni kvaliteten. Kozarec je predvsem orodje za pitje, to je njegova primarna funkcija, ki naj celo dominira nad estetskim izgledom. Glavna funkcija vaze je, da nam omogoči razmestitev in podaljšanje življenja odtrganemu cvetu. Glavna funkcija vrča je, da je omogočeno dobro shranjevanje in izlivanje in higiensko vzdrževanje. Glavna funkcija stola je udobno in zdravstve-

onalnosti kaže vse bolj tudi v izdelkih, strojno izdelanih v Italiji, Franciji in Nemčiji, kjer izdelujejo strojno kozarce, ki jih lahko postavimo na vsako mizo, razen ob posebnih slavnostih, kar pa itak ni njih namen. Odlikuje jih perfekten, estetski in funkcionalni prijem in kaže, da so rezultat temeljitega študija pred proizvodnjo. Ta druga in tretja komponenta kvalitete, uporabnost in lepota, morata namreč nastati še pred proizvodnjo med študijem in pod svinčnikom oblikovalca, ki mora ob poznavanju načel estetike in funkcionalnosti dati izdelku primerno obliko in izgled, grafik pa izdelati zanj osnutke primerne embalaže. Večje tovarne imajo zato posebej organizirane ateljeje, biroje, oddelke, kjer vsak prototip temeljito obdelajo od orisa do prototipa iz gipsa. V kapitalističnem gospodarstvu imajo svoje mesto, ker kapitalist privatnik dobro ve, kolikšen je vpliv tega dela za uspeh na trgu ali celo za obstoj podjetja. Znana zahodnonemška steklarna Peill & Putzler v Dürenu ima pri 1200 zaposlenih delavcih organiziran Biro za oblikovanje, ki ima 12 stalnih sodelavcev, ki oblikujejo asortiman tega podjetja. Podjetje je privatna lastnina in jih plača kapitalist iz lastnega žepa.

V skromnih razmerah imamo tudi pri nas službo oblikovanja, ki projektira naše nove izdelke, ki se kljub vsem apelom na organe upravljanja in vodilne ljudi v podjetju bori za obstoj, čeprav je dossegala že zelo lepe uspehe, predvsem na področju razsvetljave. Ob vseh nasprotnih tokovih je dosegla, da je odpadla že večina kopiranih ali nestrokovno narisanih svetlobnih teles iz proizvodnje in se proizvaja že pretežno originalne doma projektirane tulpice in plafonere. Uspehi bi lahko bili še boljši, vendar vzroki za to leže izven območja te službe, opisani so bili že v članku o industrijskem oblikovanju v Steklarju in se bistveno niso izpremenili.

V medsebojnih razprava je tudi često slišati, da je to zato, ker je industrijska estetika še nova stvar. Ne morem se strinjati s tem, ker je imela Steklarna Hrastnik že od leta 1958 dalje dobro oblikovane izdelke, ki so se celo pojavili na razstavi v Parizu, Dunaju in drugod. Ta otrok je torej star že 10 let in bi bil že čas, da mu dovolimo shoditi, ker ni več tako mlad.

Papež Franc

Naša razsvetlavna telesa na razstavi v Beogradu

konkretna resničnost. Njih učinek ni odvisen od našega razuma, temveč od naših prvobitnih nagonov, ki so fundamentalni in globoki. Njih vizualni učinek je neposreden in izzove močan odziv. Pristne prvine in načela, ki vladajo tem prvinam, so torej resnične in močne sile. Če hočemo kontrolirati in usmerjati te sile, moramo dobro poznati orisne prvine in njih organizacijo po načelih kompozicije.

Načela estetskega reda, po katerih lahko organiziramo orisne prvine v nove ali analiziramo že obstoječe kompozicije, so: 1. ponavljanje ali recepcija, 2. menjava, 3. harmonija, 4. stopnjevanje ali gradacija, 5. kontrast, opozicija ali konflikcija, 6. dominanca ali prevladovanje, 7. enotnost, 8. ravnotežje.

S poznavanjem orisnih elementov in načel strukturnega reda lahko analiziramo estetsko vrednost vsega, od stavb, ljudi, obleke do uporabnih predmetov, orodja, strojev, igrač, čevljev, sploh vsega, kar nas obdaja in kar so ustvarili ljudje in narava v tisočletjih. Poudariti pa je treba, da je največji oblikovalec narava sama in njene sile in da že iz davnine človek dobiva ideje tudi iz narave. Vendar so tudi v naravi vse njene stva-

no neoporečno sedenje, ki omogoča počitek in ne obremenjuje hrbtenice pri delu. To bi lahko naštevali v nedogled, pripomnil bi le, da se, čeprav smo rekli, da je narava največji oblikovalec, dogajajo največje napake v oblikovanju prav pri slepem prenašanju stvari iz narave v oblikovanje. Naj omenimo kot značilnost ročko ali vrč za kavo v obliki mačke, kjer služi glava mačke za pokrov, njen rep pa za ročaj. Proizvajalec teh izdelkov verjetno ni razčistil funkcije mačke, ki naj lovi miši, in funkcije vrča, s čimer se naliva in izliva kava. Zdužitev obeh funkcij v eni obliki je nemogoča, čeprav je posnetek narave in se tak izdelek sprevrže v kič za naivne ljudi. V steklarski industriji je v oblikovanju že nastala precej ostra ločnica med proizvajalci dobro oblikovanih izdelkov, katerih kvaliteta vsebuje vse tri komponente: tehnično kvaliteto, funkcionalnost in estetiko. To so predvsem nordijske steklarne na Danskem, Norveškem in Švedskem, predvsem pa so tu vodilne finske steklarne. Izdelki teh proizvajalcev so edinstveni in izvirni in dosegajo v svetu najvišjo ceno. Res je, da so to predvsem ročno izdelani izdelki, vendar se vpliv estetike in funkci-

Vsak član, ki je v teku leta iz kateregakoli naslova prejel dohodek nad 20.000 N-din, je ta dohodek dolžan priglasiti občinski skupščini, kjer ima stalno prebivališče.

PREKLIC!

Podpisana Možič Olga, Dol 223, zaposlena v Steklarni Hrastnik, peklicujem izrečene besede, ki sem jih izrekla zoper Učakar Ido, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Možič Olga

Spoštovani urednik!

Prav lepa hvala za časopis »Steklar«, ki ste mi ga poslali, zelo sem se ga razveselil.

Čeprav nisem tako daleč od doma in od podjetja, mi ta časopis veliko pomeni, ker bom tako vsaj vedel, kaj je novega v tovarni. Ne morete si predstavljati, kaj pomeni vojak v kasarni novica o podjetju, v katerem si bil zaposlen, na drugi strani pa se ne da svojih sotovarišev tako hitro pozabiti.

Vse člane kolektiva pozdravljam in jim želim srečno novo leto 1968 ter veliko delovnih uspehov pri delu. Posebno pa še pozdravljam brigado tovariša Zaletel Vilija.

Jernej Zalaznik
V. P. 1266/20-4
Vipava

Dragi Jernej!

Hvala za tvoje novoletno voščilo in pismo, ki si mi ga napisal. Star pregovor pa pravi, vsaka stvar en čas trpi, tako je tudi z vojaškim stažem. Zato te lepo pozdravljam in kličem: kmalu na svidenje! Urednik

Po dolgem času sva se odločila, da vam napiševa nekaj vrstic. Oprostite, ker se vam še nisva predstavila, pismo vam pišeta deseter Boris Kalšek in vojak Friderik Peršič. Po srečnem naključju sva se našla v isti kasarni, v isti četi in celo v istem odeljenju. Žalostno je to, da se v civilu nisva poznala, pa čeprav sva delala v istem podjetju. Sedaj obujava spomine na dneve, ki sva jih preživela v podjetju. Tako nama čas hitreje mineva in ob spominih lažje prenašava težko vojaško življenje. Da ne bi živela samo v spominih, bi vas prosila, če bi nama pošiljali naš časopis »Steklar«. Prosila bi vas tudi, če bi lahko poslali tiste številke, ki sva jih zamudila sedaj, ko sva v vojski. Upava, da boste najini želji ustregli. Prosiva vas, če bi v najinem imenu pozdravili najine sodelavce, predvsem pa brigado Pepelnjak Alojza in sodelavcev v pomožnih delavnicah. Vsem želiva srečno in veselo novo leto 1968.

Pozdravljata vas z vojaškim zdravilo!

Kalšek Boris
in Peršič Friderik
V. P. 1132/17
Šentvid—Ljubljana

Dragi Boris in Frici!

Hvala za vajino pismo, zelo sem se ga razveselil. Naš časopis vama bomo z veseljem pošiljali. Tudi nekaj zadnjih števil vam bomo poslali. Veseli me, ker vidim, da se tudi sedaj, ko sta na odsluženju kadrovskega roka, zanimata za dogajanja v kolektivu, njegove težave in uspehe.

Lepo vas podravja urednik!

Tovariš urednik!

Že v prvih vrsticah se vam najlepše zahvaljujem za čestitko in »Steklarja«, katerega sem bil zelo vesel in ga rad prebiram. Prosil bi vas, da bi mi ga še v prihodnje pošiljali. Vsem članom in članicam kolektiva steklarne, prav posebno pa delavcem v zmesarni želim srečno novo leto 1968 kakor tudi uredništvu Steklarja.

Stopinšek Silvo
V. P. 5812/4 VE-1
Dorđe Petrov,
Skopje

Dragi Silvo!

Hvala za pismo in pozdrav! Tvoji želji bomo ugodili in ti redno dostavljali naš časopis. Iz njega boš vsaj delno lahko razbral, kako pri nas poslujemo!

Te pozdravlja urednik!

Tovariš urednik!

Vsem članom in članicam kolektiva steklarne Hrastnik želim srečno in uspehov polno novo leto 1968.

Zakrajšek Robert
V. P. 2115/1 Kavadarci
Makedonija

Tovariš urednik!

Dovolite mi, da vas najprej vse lepo pozdravim. Zahvaljujem se vam za čestitko, katere me je zelo presenetila. Zelo sem vesel, da se je nekdo spomnil tudi na vojaka.

Sporočam vam, da sem sprejel tudi naš časopis »Steklar«, katerega preberem od prve do zadnje vrstice. No, pa saj bom kmalu zopet med vami, že v februarju zapuščam JNA. Upam, da me boste takrat ponovno sprejeli v svoje vrste.

Regoršek Franc
V. P. 1845/1 Vladimir
Črna gora

Dragi Franci!

Pišes mi in sprašuješ, če te bomo po odsluženju kadrovskega roka sprejeli v delovno razmerje. Ko boš odslužil vojaščino, se kar zgodi v našem kadrovskem oddelku.

Te pozdravlja urednik!

Dragi urednik!

Najprej sprejmi prav lepe pozdrave iz JNA. Nahajam se zelo daleč od doma. Zato vas prosim, če bi mi pošiljali »Steklarja«, ki ga bom z veseljem prečital. Za Steklarja se vam že vnaprej zahvaljujem. Želim vam, kakor tudi vsemu kolektivu v novem letu 1968 kar največ delovnih uspehov.

Vojnik Brečko Stanko,
V. P. 9650/4, Priština

Dragi Stane!

Veseli me, ker si se tako hitro oglasil. Hvala za čestitke za novo leto 1968. Tudi jaz ti želim

mного sreče in zadovoljstva v letu 1968. Steklarja pa ti bomo pošiljali redno vsak mesec.

Urednik

Dragi urednik!

Oglašam se vam iz Vršca, kjer sem na kursu za bolničarja. Ker »Steklarja« zelo rad prebiram, vas prosim, če mi ga redno pošiljate v Vršac.

Pozdravljam vas in ves kolektiv, posebno pa brigado Milbauer Jožeta.

Tušek Martin
V. P. 8713/4 Vršac

Dragi Martin!

Zahvaljujem se ti za kartico in pozdrave, katere ti tudi vračam, »Steklarja« pa ti bomo redno pošiljali na tvoj naslov!

Urednik

POZDRAV IZ GOLNIKA TOVARIS UREDNIK!

Že dva meseca minevata, ko me pot ne pelje več proti vhodu vašega podjetja. Tako rad sem prihajal na delo, kljub temu, da mi je bilo mnogokrat znojno čelo, zunaj pa je narava tako vabljivo vabila v objem. Želel se msi znanja, zato sem dela z veseljem, obenem pa sem razbremenil starše skrbi za mene, A žal se moje želje niso izpolnile.

Urednik

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT —

Rokometašice že trenirajo

Sklepi in želje vodstva Rokometnega kluba »Steklar« se ureničujejo, saj so vedno v teh sklepih poudarjali, da je potrebno, kvaliteto ženskega rokometnega gojiti na masovnosti, to pa potrjuje dejstvo, da članstvo še vedno narašča. Razveseljivo je, da se v te vrste vključujejo direktne proizvajalke, ki bodo nato zastopale barve ženskega rokmeta v našem kolektivu.

Konec decembra je trenerske posle prevzel bivši igralec trboveljskega »Rudarja« Dornik Janko, ker dosedanj trener Kralj Boris, kateremu pripisujejo velike zasluge v začetni fazi razvoja te ženske športne panoge, ne more obenem trenirati moške in ženske ekipe.

Dekleta so pod vodstvom novega trenerja pričela trenirati 23. decembra in to predvsem zaradi priprav na tekmovanje v zimskem prvenstvu Slovenije, obenem pa se te priprave vključujejo v sistem priprav na spo-

cutil sem se zdravega, vesel sem bil dela, vesel življenja. Toda zgodilo se je drugače, prišlo je iznenada, zdravniki so ugotovili, da sem bolan. Napotili so me v bolnišnico za pljučne bolezni na Golnik. Tu se sedaj zdravim in ni dneva, da ne bi bil v mislih pri vas, v vašem podjetju med svojimi sodelavci.

Zato vas prosim, tovariš urednik, če je možnost, da bi mi na Golnik pošiljali tako priljubljeni časopis »Steklar«, da bom vsaj malo seznanjen o nadaljnjem delu in uspehih našega podjetja.

Ker pa gre leto k zatonu, vam iz vsega srca želim srečno, zdravo ter uspešno novo leto 1968.

Strmljan Franci,
Negativna, Golnik

Dragi Franci!

Tvojega pisma sem se zelo razveselil, hvala ti zanj. Rad ti verjamem, da ti je hudo, ker si moral tako iznenada v bolnišnico. Ne smeš pa obupati, tvoja bolezen se danes da pozdraviti. »Steklarja« ti bomo pošiljali z veseljem. Zahvaljujem se ti za novoletne pozdrave in vse lepe želje, tudi jaz ti želim srečno in veselo novo leto 1968, predvsem pa, da bi se čim prej pozdravil in vrnil med svoje delovne tovariše.

Urednik

mladinski del tekmovanja v republiški ženski rokometni ligi.

V zimski ženski republiški ligi — tekme se bodo igrale vse v hali Tivoli v Ljubljani — bo ekipa »Steklarja« nastopala v »B« skupini, razpored pa je naslednji:

11. 2. 1968	Olimpija : Steklar
25. 2. 1968	Steklar : Zmaet (Rijeka)
25. 2. 1968	Steklar : Branik
10. 3. 1968	Piran : Steklar
10. 3. 1968	Steklar : M. Sobota
17. 3. 1968	Slovan II : Steklar
17. 3. 1968	Finale med A in B skupino

Prepričani smo, da bo to tekmovanje dobra priprava na spomladanski del tekmovanja v ligi, če bodo dekleta vzela stvar resno in če bo klub imel podporo merodajnih organov, da mu bodo zagotovljena vsaj minimalna finančna sredstva.

Strgaršek Janez

Streljanje

Lep uspeh Steklarja

SD Rudnik (Hrastnik) je priredila tradicionalno tekmovanje z račno puško za »Rudarsko svetilko«, in sicer že šestič zapovrstjo. Tekmovanja se je udeležilo 10 petčlanskih ekip. V zelo hudi konkurenci je prvo mesto zasedla najbolj izenačena ekipa SD Steklar v postavi: Oberčkal, Brglez, Barakini, Poljšaj in Pufler.

Rezultati: ekipno: 1. Steklar (Hrastnik) 1270, 2. Branko Ivanuš (Celje) 1236, 3. Kopačevina (Skofja Loka) 1244, 4. Rudnik (Hrastnik) 1229, 5. Lojze Hohkraut (Trbovlje) 1228 itd.; posamezniki: 1. Dobovičnik (Branko Ivanuš) 263, 2. Peternel (Kopačevina) 262, 3. Sršen (Tempo) 260, 4. Oberčkal (Steklar) 259, 5. Jager (Branko Ivanuš) 256 krogov itd.

ZANIMALO VAS BO — ZANIMALO VAS BO — ZANIMALO VAS BO — ZANIMALO VAS BO — ZANIMALO VAS BO — ZANIMALO

PRIŠLI V PODJETJE

Kocman Franc, delavec težak; Brečko Friderik, krogličar, Frankovič Jože, krogličar; Tovornik Milan, delavec težak; Babič Marija, odnašalka, Koritnik Milena, odnašalka; Alt Viktor, nabiralec stekla.

ODŠLI IZ PODJETJA

Plazar Milena, kontrolor stekla; Barac Slavica, pom. delavka v brusilnici; Brglez Olga, kontrolor stekla; Zajc Ivan, predstiskalec; Gosek Jože, nabiralec stekla; Kuhar Majda, kontrolor stekla; Blaznik Elfrida, odnašalka; Restar Miroslov, odnašalec stekla; Klenovšek Miloš, delavec težak; Fišter Ivan, krogličar; Korošec Ivana, kontrolor stekla.

SAMOVOLJNO ZAPUSTILI DELO

Kalšek Breda, uslužbenka.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Milenkovič Cveto, hčerko; Rezac Rudolf, hčerko; Gorišek Alojz,

hčerko; Klepej Franc, hčerko; Babič Hermina, sina; Sinkovec Jožica, hčerko.

POROČILI SO SE:

Zajc Ivan, predstikalec; Kotar Jožica, brusilka — UTENKAR; Zupančič Franciška, odnašalka, in Marinkovič Peter, steklarski pomočnik; Brečko Marjetka, uslužbenka — PETAN; Bajda Hilda, pom. delavka v brusilnici, in Dolinšek Stanislav, steklarski pomočnik; Rancinger Tatjana, pomožna delavka v brusilnici, in Baljkovič Džerosim, krogličar; Gosaric Ana, odnašalka in Tavčar Ladislav, steklarski pomočnik; Klepej Jože, delavec-težak; Hafner Marjana, uslužbenka, in Fabjan Viljem, upravljalec avtomata; Potočan Štefanija, izpihalka stekla — BEVC; Medvesek Silva, pom. delavka v brusilnici, in Kocman Franc, delavec-težak; Matek Vera, pom. delavka v brusilnici, in Cvelbar Venčeslav, steklarski pomočnik.

Občni zbor godbe na pihala

Živimo v času, ko se vrše občni zbori društev in družbenih organizacij, ko vsako društvo ali organizacija polaga obračun svojega dela za preteklo leto oziroma mandatno dobo. Tako je tudi dne 14. januarja 1968 polagala obračun svojega dela godbena sekcija, »SVOBODE II«, ali steklarska godba na pihala.

Iz poročil predsednika, tajnika, blagajnika in kapelnika je bilo razvidno, da je godbena sekcija v minuli mandatni dobi dobro delala, saj je imela vrsto javnih nastopov, na katerih je skušala prikazati svojo moč in sposobnost na polju glasbene kulture. Poleg uspehov pa je občni zbor pregledal tudi kritičnost problemov, ki tarejo godbo na pihala že vrsto let. Godba ima namreč kapelnika, ki je zaposlen v redni osnovni proizvodnji in dela v treh izmenah, kar mu otežuje študij z godbeniki in učenci. V Sloveniji obstoja v raznih kolektivih več godb na pihala, ko je kapelnik zaposlen samo v jutranji izmeni ali pa je poklicni uslužbenec, da tako lahko skrbi za napredek glasbe in po tem primeru ni mogoče. Zato so v razpravi godbeniki močno poudarili ta problem z željo, da naj bi novi odbor godbe skušal zadevo rešiti preko uprave podjetja in organov delavskega samoupravljanja, da bi se našlo zanj delo samo v jutranji tretjini, kajti zgodi se lahko, da kapelnik odpove in bi tako godba ostala brez kapelnika. Vsak kapelnik pa, ki bi prišel od zunaj bi gotovo postavil take pogoje, ki bi bili za sekcijo nesprijemljivi, saj je dotacija, ki jo prejme godba od društva, društvo pa od Občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij Hrastnik tako minimalna, da bi vzdrževanje kapelnika sploh ne zmogli. Zato je treba zadevo reševati, ko se še rešiti dá. Zato apelirajo na vse pristojne faktorje v kolektivu in družbeno političnih organizacijah, da jim pomagajo rešiti ta problem, saj vemo da nima nihče interes godbo odpraviti, ki obstoja že svojih 38 let, ali pa jo onesposobiti.

Občni zbor je sprejel 21 sklepov, ki jih bo sekcija skušala v teku leta 1968 rešiti, seveda s pomočjo ostalih faktorjev v kolektivu, v kolikor bo to potrebno.

Drugi tak kritični problem pa je povišanje pogrebne podpornih članov, to je vseh članov delovnega kolektiva steklarne in kemične tovarne, in na tem mestu

apeliramo na člane delovnega kolektiva.

Vse godbe v Zasavju prejemajo od podpornih članov 1 N-din članarine, nudijo pa članom manjše ugodnosti kot pa jo nudi našim podpornim članom njihova godba, saj ostale godbe ne igrajo ženam podpornih članov brezplačno kot je to pri nas. Tudi podporni člani, ko gredo v pokoj, morajo pri ostalih godbah še naprej plačevati podporno članarino, če hočejo imeti ob pogrebu brezplačno godbo. Pri nas pa delavcu, ko stopi v pokoj ni treba več plačevati za godbo, ob smrti pa ima kljub temu pravico do brezplačnega igranja. Godbena sekcija je že večkrat prišla v finančne težave, zaradi katerih je že razmišljal o ukinitvi brezplačnega igranja nezaposlenim ženam.

Zato je občni zbor sklenil, obrniti se na delovni kolektiv preko sindikalne organizacije za razumevanje in predlagati povišanje pogrebne od sedanjih 0,50 din na 1 N-dinar. S takim povišanjem bi nam bilo dokaj pomagano, za člane kolektiva pa to ne bi bila prevelika žrtev, zato prosijo slehernega člana delovnega kolektiva, da jih podpre v njihovem nadaljnjem delu in stremljenju na polju glasbene kulture, kadar se bo izvršila ta akcija v delovnem kolektivu.

Godbena sekcija goji tudi tovariške kulturne odnose z ostalimi godbami v Zasavju, saj so izvedli v preteklem letu 3 koncerte skupaj z rudarsko godbo v Hrastniku. Letos predvidevajo po možnosti en tak skupen nastop z mestno godbo Kranja, seveda v kolikor jim bo to finančno omogočeno. Koncert bi se izvršil izmenično v Kranju in v Hrastniku. Iz razprave je bilo čutiti mnogo volje in stremljenja za nadaljnji napredek, zato smo dolžni vsi tako stremljenje podpirati, kajti brez kulture tudi ni napredka. Če pa hočemo, da bo naš delovni človek sposoben upravljati z družbenimi sredstvi, mu moramo posredovati čimveč kulturno-političnega znanja, le tako bo kos nalogam, ki stoje pred celotnim delovnim kolektivom. Želja godbenikov je, sedanje vrste v kulturnih organizacijah pomladiti z mladimi delavci iz kolektiva, ki jih je do sedaj le malo čutiti. Kakšni so vzroki pasivnosti na tem področju družbene dejavnosti, naj povedo sami, le na tak način bo mogoče odpravljati v društvu negativne pojave, kulturna društva pa napraviti množična KJ

Invalidsko upokojen!

— je bil 4. 12. 1967 tudi naš dolgoletni sodelavec, brigadir v brusilnici, tovariš Kirm Adolf,

rojen 7. 10. 1913. leta v Hrastniku. Po končani osnovni šoli se je leta 1928 zaposlil v Steklarni Hrastnik. Delal je na delovnem mestu v brusilnici, najprej kot pomožni delavec. Ker je imel veselje do poklica »brusilca«, je tudi hitro napredoval. Vojna vihra pa tudi njemu ni prizanesla, tako se je priključil 13. 7. 1944 NOV, ponovno se je zaposlil v naši tovarni 6. 6. 1945. Ker pa nam je po končani vojni primanjkovalo strokovnjakov, je bil postavljen za brigadirja v brusilnici. S tem nazivom je odšel v invalidski pokoj. Težka prehojena pot in napor za hitrejšo izgradnjo porušene domovine so mu zdravje tako zrahljali, da je bil predčasno upokojen. Uredništvo »Steklarja« kakor tudi njegovi sodelavci iz EE 401 mu žele še mnogo zdravih let v krogu svojih dragih.

OB SMRTI DRAGE ŽENE, MAME, STARE MAME IN TASČE

ALOZIJE SANTEJ

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, darovali vence in izrekli sožalje.

Hvala tudi godbi in pevcem »Svobode« II za žalostinke ob njenem poslednjem domu.

Za dolgoletno zdravljenje smo dolžni zahvalo dr. Toplaku, dr. Vidmarju in vsem zdravnikom ZD Hrastnik, kakor tudi vsem dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Žalujejo družine Šantej, Kastelic

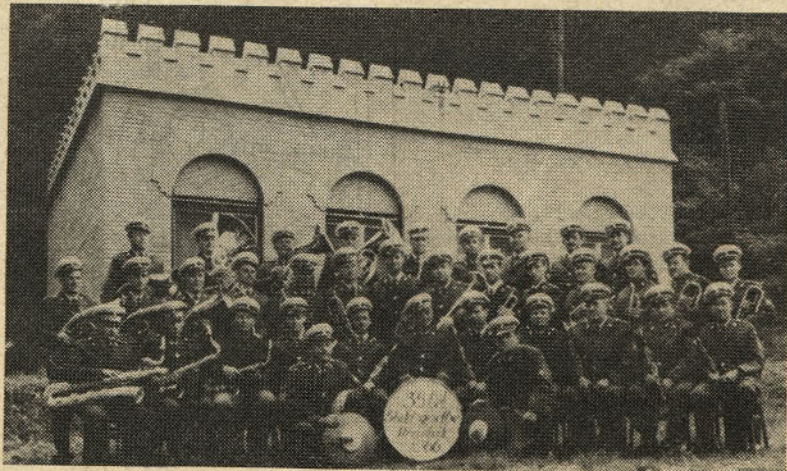
ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

BREČKO FERDA

Zahvaljujem se vsem, ki so mi v trenutkih žalosti stali ob strani in mi pomagali lajšati bolečine. Posebno se zahvaljujem vsem darovalcem vencev, godbi na pihala, pevskemu zboru in vsem, ki so dragega moža pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaluojača žena Rezi, hčerkici Milena in Jelka ter ostalo sorodstvo

N a g r a d n a k r i ž a n k a

	LUKA V SLOVENSKEM PRIMORJU	KLIC K OROŽJU	RADIUS	SUKANEC	PISEC EPOV	HIŠNI PRIZIDEK	OPERNI SPEV	DEL OBRAZA	●	●	POŠTNI ROG	EDEN IN DRUGI	ŠPORTNA TROFEJA	ŠARENICA V OČESU	MRTVIČNI KRC	GLINASTA PISČALKA
											ZMIKAVT	DEL KONJSKE NOGE				
				BOJNI STRUP								STARA ŽITNA MERA				
				VOJ. PAKT V JUGOVZHODNI AZIJI								VRSTA VRBE				
SESTAVIL: KARLO DREMEL	ZVEZDA V. ORLU*	STAROLJANSKO PIVO	LUKARNA ŽIVINE NA PASI								DRUGI PREDSEDNIK ZDA					
FRANCOSKI FIZIK			FERMENT V SLINI		IME PESNIKA KOVICA							MESEC V ŽIDOVSKEM KOLEDARJU				
					ZNAČAJ											
STRAŠILO V PROSU					NATRIJ				3	DELAVSKA ENOTNOST		PREJŠNJE LETO				
					SPLOŠNA RABA					RUKANJE JELENA		ANTON OCVRK				
MOČNE IGRALNE KARTE				MESTO JUGOVZHODNO OD MOSKVE	NAPOR. PRIZADEVANJE			TUJA MENICA					NEVESTINO PREMOMENJE	UNITED NATIONS		
					ZELENICA V PUŠČAVI			MORNARSKA PIJACA				LUKA OB ČRNEM MORJU		GRŠKA CRKA		
PRVI MITOLOŠKI LETALEC				RAZKROJ				MAVEC				KLADA ZA SEKANJE DRV				
IME IGRALCA BAŠICA					VOJAŠKA UPRAVA			IME VEČ RIMSKIH PAPEŽEV				VISOKA GORA V SVICI			TOPEL IN VLAŽEN VETER	SLADEK JUŽNI SADEŽ
								PIANO				VETRNI JOPIČ				
●	GORSKI HRBET VZHODNO OD SPLITA	IME PISCA ZGODB O JAMESU BONNU	PREMIER UGANDE		PODSTREŠNA IZBICA				KRAJ V BOSNI	VRATI NA KONCUNJIVE	NATALIJA REGEN IVAN					
MESTO V SEVERNI ITALIJI					ELEKTRIČNA MORSKA RIBA	●	DEL OBOKANEGA STEBRISCA	VEČJI PROSTOR ZA PRIREDITVE REVŠČINA						VEZNIK		
														VOGAL		
SIBIRSKI VELETOK		DANSKI OTOK V MALEM BELTU	PREPROSTO OROŽJE				SUFIKS						TALISOVA PIJACA	HERCEGOVEC		
POSODICA ZA SOL ZA NA MIZO							BIVŠI JUGOSLOVANSKI GOLMAN				DRŽAVA V ZDA	GODINA FERDO				
							MEDMET									
MOŠKO IME				STRAN NEBA				FIZ. ENOTA DELA				PALMA, KI USPEVA NA SUNDŠKEM OTOCJU				
PREGOVOR				NAPAD, NASKOK				VODJA, NACELNIK				VELIKAN, ORJAK				

Za reševalce nagradne križanke razpisujemo pet nagrad:

	N-din
1. nagrada	20
2. nagrada	15
3. do 5. nagrada po	10

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja«, Hrastnik. Na pisemski ovitek napišite: Nagradna križanka. Rok za oddajo rešitev je četrtek 22. februar 1968.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za novoletno nagrodno križanko je prispelo v uredništvo 75 rešitev. Izžrebani so bili:

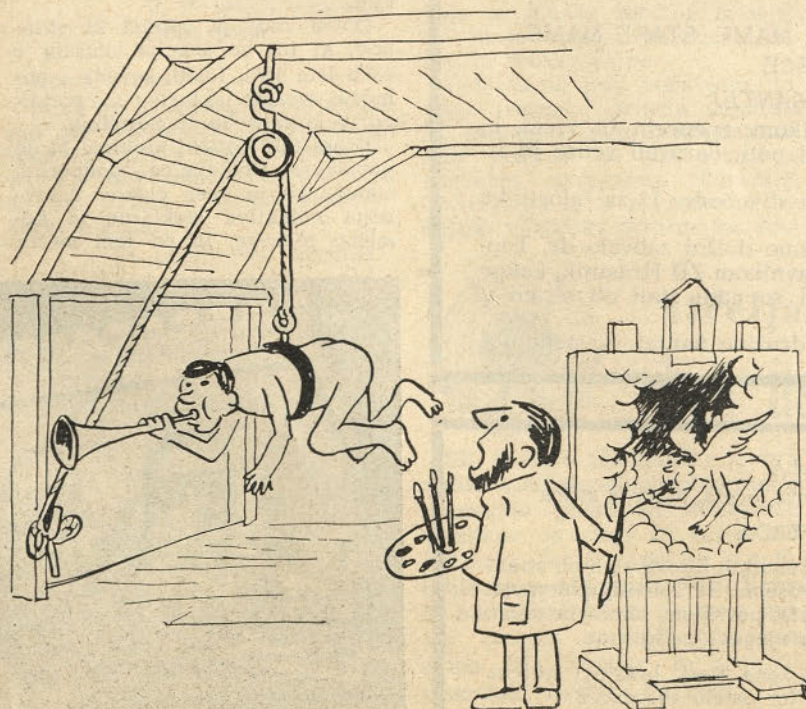
1. nagrado 30 N-din prejme Gabrič Zdravka;
2. nagrado 20 N-din prejme Povše Nuša;
3. do 7. nagrado po 10 N-din prejmejo: Mekše Mirko, Klemen Zoran, Oplotnik Vikica, Stepišnik Nande, Kukovič Zdenka.

Pravilna rešitev novoletne križanke:

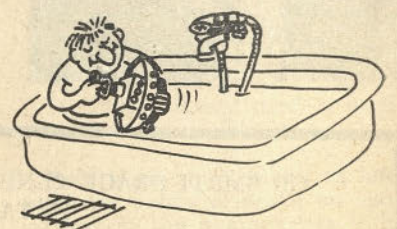
VODORAVNO: Srečno novo leto, sak, Figarova svatba, ara, es, Van, Tiki, plan, Ra, Eva, tore, sivka, Paganini, copate, plast, ena, Ir, kov, Tula, salicil, Aca, ami, Puc, epoda, iglar, Atbara, kapa, Medici, gong, Orne, rin, košarka, orkan, reverz, olikanost, Tirana, A. C., minuta, et, Obir, Miro, A. E., Cimarosa, čaka, arest, glas, Weber, rakar, K. M., afera.

(D. K.)

H U M O R

Zdaj lahko nehate trobiti

Brez besed